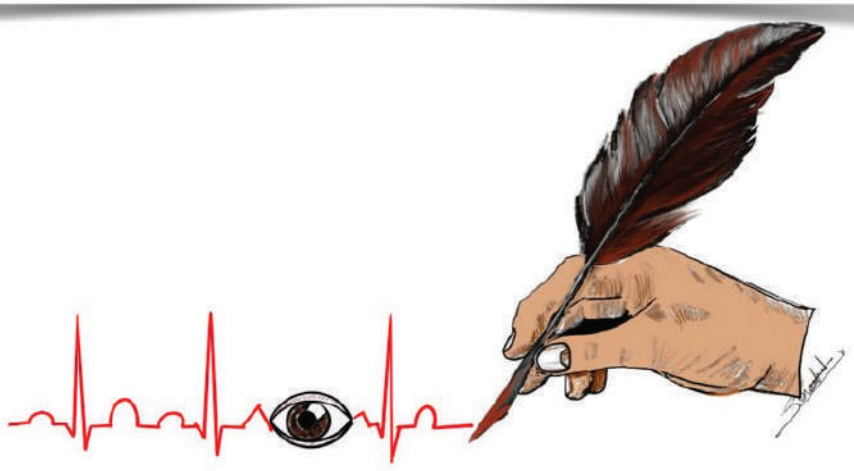
സുചിന്തനം

2023

സർഗചേതനയുടെ മിടിപ്പുകൾ

Cover design :
Dr. R.K.Ruby
Winner of the Cover Design Contest

സുചിന്തനം

സർഗചേതനയുടെ മിടിപ്പുകൾ 2023

സുഹൃദയം

editorial board

Padmaja Krishnan
Editor

Dr. Saikumar S.J.
President, KSOS

Dr. N. V. Sivan

Dr. R. R. Varma

Dr. Sreekanth

Dr Deepa M.G

Dr. Ambika Shetty

Dr. Preetha

Editorial

Padmaja Krishnan

Drishti 2022 at Calicut. Was it day 2 or day 3? All I remember is the midmorning tea break during which the previous editor was trying to woo someone into stepping into her shoes. Many politely declined when I (foolishly or otherwise) and feeling at a loose end after my "second retirement", volunteered.
I loved reading, wrote a little and of course spoke a lot - and told myself I probably had more time on my hands to put to good use than most others.

And thus began my editorial journey into a hitherto uncharted sea.
And despite initial doubts and trepidation I have had a truly enjoyable ride.
Looking back now over the last 10 months, I can see the value of all those I have the good fortune to call my editorial board and who roped in all the talented contributors to Spandanam.

Ambika, Deepa and Preetha helped design the flyers, generated the ideas and made them a reality - in addition to making valuable contributions to this issue.

And just as we struck a lull, we roped in Dr. R. R. Varma on the suggestion of our President. Thereafter there was no looking back but full steam ahead.

Finally our own artist Namboodiri, the inimitable Sreekanth, apart from writing, made those perfectly apt sketches at truly short notice and in the midst of umpteen other commitments.

The articles and artwork will speak for themselves. The talent out there, which we have not tapped fully, is immense and waiting to be picked. And it was all done by busy practitioners who despite other demands willingly found the time to express their creativity!

We decided on a contest for the cover design and had a tough time deciding on the winning entry. Also we were so overwhelmed by artwork that we had to pick and choose (because of the available space and giving everyone a chance) when the same artist submitted many and this again proved challenging.

Our President Dr.Saikumar has been with us all the way- encouraging and goading us to publish. We owe him eternal gratitude

We've missed multiple deadlines and I've been breathing heavily on the backs of contributors and publishers many of whom obliged at very short notice. I thank all of them and hope the issue justifies the wait.

I apologise for not bringing out two editions a year as envisaged by then President Dr. Babu Krishnakumar and for not maintaining the Vishu and Onam format of the first editor Dr. Lathika.

My gratitude to all who participated in this journey so far as well as those who will join soon.

Dear Seniors and friends

The word 'Spandanam' in the medical sense means pulse or heartbeat. In the current context, it means the pulse of talent among us Ophthalmologists in Kerala. This issue of Spandanam is a compilation of the artistic and literary talent among the eye doctors of Kerala.

I must first put on record the initiative and vision of our Past President, Dr Babu Krishnakumar who initiated this idea, and Dr Lathika the first Editor who made it a reality. When I wanted a person to take charge of Spandanam this year, I had only one name in mind, that of Dr Padmaja Krishnan. And madam has proven that my choice was perfect. She got together a great team of like minded persons and compiled this amazing book. I thank the entire team for the time and effort they have put in to make this a reality.

This book is a collector's item, which will be owned and cherished for years to come. This edition will be made available both in a digital and physical format.

Enjoy Spandanam 2023.
Jai Hind, Jai KSOS

Dr S J Saikumar
President KSOS
2022-2023

Karamana diary

Dr. Preethy Prasanth

The kumkumam lady with a big smile who used to sit outside the Mariamman kovil and call out to all ladies,amma,Devikku kumkumamn eduthukko.My amma used to get those well folded paper packets with kumkum to be deposited at the Devi nada(entrance to the main shrine where Muthumaari amman and Ambalavaanar ,Parvathy and Shiva used to be in a lying posture ,a very rare prathishta).The lady used to sit outside the Sarada madhom also where ladies used to do pooja and sing bhajans and used to be my amma's favorite outing place for evenings.

In the kumkumam lady's kottai or palm leaf basket there will be kolappodi,the kal and maakkolappodi the pure white one for making pretty kolam,shikakaipodi which used to have nice fragrance to be used as shampoo,Kasthuri manjalpodi used as face mask and scrub which also had such a nice smell which was our only cosmetics of those teenage days.

Chittasan, dont know how it is spelt,used to wear a big gown,white turban and carry a stick,idol and a bell which he used to keep on our head as we bowed and gave him money or rice.He will mark the walls of the house which paid him so that he doesnt trouble them again in few days.
The margazhi bhajanai team and the main singer maama,who used to sing Jaanaakeeramana kalyanaguna with his face up at the sky and making us wonder what he is seeing there.
There was a funny story about him that he and his wife were travelling by train to stay with his son in Delhi and as the train passed Chambal forests,a gang of chambal dacoits got in and after looting everyone they took the bhajana maama and left.The lady,his wife went and stayed with son in Delhi and while coming back after few months, train was stopped again at Chambal and again the dacoits came in.This time the Bhajana maama is leading the team with a gun and the bullets across the chest and the climax is the lady is dying of laughter when she sees the rest of lutere singing bhajans and coming behind him.I am still bursting into laughter thinking of the scene.
Street vendors of yore.

Stories of a place is not complete without the vendors and the local traders and lemme recall some familiar faces from forty years back. Vettilakkaran, the lean dark man with a faint sad smile was a weekly visitor to supply betel leaves to the elderly who will then throw out the old and rotten ones in the vettilappetty and fill it with new fresh leaves.
Evenings especially at dusk, the kappalandi fellow will come bringing his chatti with sand with the kannappai (ladle with hole). He used to fill small paper cones with peanuts freshly fried worth 10 ps,25 ps, and 50ps.
Once the evening games are over us kids used to buy a cone of peanuts and relax with some peanut munching.
The longest call out was a paalkova man who used to shout out Sreevallipputhur Parasurama paalkova…. and even though I must have heard it a thousand times I havent tasted it since streetfood was always banned in our house. The ice stick with coloured sugary water was a big no at my place and the cycleshop fellow who used to give cycles on rent for an hour, two hours etc used to stock up on them also.All the big and small boys and the tomboyish girls were on their cycles racing away to happiness. I was a loner girl with very few friends and a new neighborhood boy made a comment, is there an art film in this house between two commercial films(my popular and chattambi sisters.

I thought and believed firmly life has to be fair and impartial in those days and always used to fight for my shuttle bat, my carrom board etc and how I can be left out of the game. My sisters who had some sportsman spirit never used to bother and I was always a benchsitter watching others play.

Coming back to the street vendors, the chakkachula lady, neyyey tamil lady with huge earings and even bigger dancing earlobes, the pillaiyar bommai lady who will bring the mud Ganesha statues to be immersed in the river after Vinayaka chathurthi,the kankkannaadigal man with a suitcase full of reading glasses, the valayalgal man(banglewallah) who used to carry a big wooden shelf with racks full of bangles and necklaces and kumkums and the mutlicoloured chaanthupottu and other knickknacks.

We had everyone other than kabooliwallah at our doorsteps. Manikya veenayenthum maadevi kalaivaani.. Navarathri was a festival much awaited by any Karamana girl.We were happy to dress up in pattu paavadai and blouse,wear those necklaces of amma, visit temple in the evening just to see everyone dressed well and see the boys who will wait near the Sankara madham playing cricket, looking out for the pretty girls going to temple.Amma had three necklaces thankfully, one ashoka chakram, one pavithrakkettu and one karukumani and we three used to book early which each one wanted. Amma had a golden Udyanam (15 sovereign one which was worn only by the luckiest among us and if we didnt wear we were sure to get scolding from Seethai Athai, amma's aunt living nearby. Antha udyanathe pottuvidudee(make your girls wear the hip chain)was her constant reminder. can we imagine an eight year old walking around wearing around twenty sovereign gold on her body out on the streets and to local temple now. We were crazy enough to run around like that also.

Old maamis will be getting ready to do kummiyadi and I was so embarassed when amma will join them to do the same around nandi statue. We used to whisper our secret wishes to Nandi's ears and the Eli's ears(vahanam of Ganesha). There will be many ladies in their kancheepuram sarees waiting with thaambaalam(big brass tray)with pooppvadai (floral skirt)for Devi to adorn. On days with many, the potti will put them over the amman silai (Devi idol)and take out after aarathi for deeparadhanai. Aarathi used to be with a specific artform called mutharathi.Shining brass plates were used, design drawn usually of divine characters or kolams, gum put along the design and jovvari or sabudana is stuck. Then the design decked up with colour kumkums. They will keep it for the poojari to use the plate with design(mutharathi) to keep camphor and take Aarathi for Devi. I used to love seeing them but have never made even one. There were some expert artists who will just draw the design, rest being done by the girls.

How can Navarathri story be complete without golu or kolu? Kolu bommai kolu bommai shouting lady will come a week or two in advance and few will buy new bommai. The dancing lady whose head will shake, the tanjore chettiar bommai in sitting posture,etc were common ones. Dashaavatharam, Ashtalakshmi, different Ganesha, and lots of animals statues in clay and wood will be decorated on various steps. Intricate rangolis with colour kumkums drawn, and the evenings were for inviting over other ladies and girls, make them sing divine songs, give sundals and vettala paakku, thengai, kumkum, manjal, kumkumachoppu (beautiful small boxes for kumkum), mirror, combs etc. We will finish off the sundals or payasams and collect the cosmetic items,God only knew for what. The songs Manikyaveenayenthum maadevi, Jayajayadevi jayajayadevi durga devi saranam, kalaivaniyin karunai sengadale etc still ring in my ears. Navarathri and Golu will end with Mahanavami and Vijayadashami when we can close the books and chat and gossip around with no guilt. My amma who was a simpleton (still is) was a happy visitor and was ready to sing in various houses and one should have seen her happiness when she came to visit me in Madurai years later and we went to Madurai Meenakshi amman temple. When we were doing pradakshinam, one lady with a basket full of flowers, vettila,thenga,blouse piece etc and asked whether she can prostrate before amma and give her this. Whether that lady was happy or not, Amma was exhilarated by this. Golu keeping is being continued by many but sundal naivedyam and invitations are for family and friends only in most houses.

Vanchi poor fund and modern bread factory.
You must be wondering what they both have in common. Vanch poor fund was a trust from Travancore palace,which gave lunch to many poor school students of Trivandrum. Many might be remembering the big truck with huge vessels stoppingin school assembly ground and many girls waiting there with vessels to get the gruel.Out of curiosity (sadly I never empathised with them at that age)we used to peep and the smell was horrible to say the least.We had blind students integrated in our classes in our school and they used to stay in a hostel in Jagathi and come walking holding hands to reach Cottonhill. One of them was my sister's friend and she used to say the food dabba they brought from the hostel even had small insects and dirt.

Later on when my younger sister reached high school the school started share a lunch program whereby many students can pack an extra lunch just like theirs and give it at the school and to be taken by anyone who didnt have lunch.Many girls were packing all the better food for their not so well to do friends and I myself feel it was a better system. How did Modern bread come into this topic you might wonder.I used to see a long line of people near the milk booth and once the milk bottles are given off another queue used to start. That was for free bread from modern breads people used to give away bread packets daily for the less fortunate. Many used to stand and take their loaf of bread home. The same can be done by fruit shops and all bakeries to give away their unsold food which is still eatable that day to the poor and less fortunate. Am sure there's still takers for a packet of bread or few bananas.We only need the thought to keep some for the needy.
Hope you all enjoyed my Karamana memories.

ഔറംഗബാദ് ഡിക്കുചിതം

ഡോ. ദീപ. എം.ജി

ഞാൻ അത്ര വലിയ ഒരു ചരിത്ര കുതുകി ഒന്നും അല്ല. പക്ഷെ പണ്ട് ദി കിങ് സിനിമയിൽ മമ്മൂട്ടി പറഞ്ഞ 'അനുഭവങ്ങളുടെ ഇന്ത്യ' എന്നൊക്കെ കേട്ടപ്പോൾ മുതലാണോ (ആ സീനിലും ഡയലോഗിലും അടിമുടി നിറഞ്ഞു നിൽക്കുന്ന സ്ത്രീ വിരുദ്ധത വേറെ വിഷയം) അതോ ചരിത്രസ്നേഹികൾ ആയ ചില സുഹൃത്തുക്കളുടെ പ്രഭാവം ആണോ, ഇന്ത്യയെ അറിയാനുള്ള യാത്രകൾ ഈയിടെയായി എന്നെ ത്രസിപ്പിക്കുന്നു. (അല്ലാതെ international trips ഒന്നും അടിക്കാൻ കാശ് ഇല്ലാഞ്ഞിട്ടല്ല കേട്ടോ). അങ്ങനെ ഇത് വരെ ഉള്ളതിൽ നിന്നും വ്യത്യസ്തമായ ഒരു യാത്ര പോവുകയാണ്. കിട്ടാനിരിക്കുന്ന അനുഭവങ്ങളിൽ വ്യത്യസ്ത ധ്രുവങ്ങളിൽ നിൽക്കുന്ന രണ്ടിടങ്ങളിലേക്ക്. ചില പ്രണയികളെ പോലെ പരസ്പര പൂരകങ്ങൾ ആയ എന്നാൽ ഒരിക്കലും തമ്മിൽ കലരാൻ ആകാത്ത നാഗരികതയുടെയും പൗരാണികതയുടെയും ഭൂമികകളായ രണ്ടിടങ്ങളിലേക്ക്... പണ്ട് മാണിക്കൻ കാർത്തുമ്പിയോട് ചോദിച്ചത് പോലെ 'പോരുന്നോ എന്റെ കൂടെ?'

Bombay Mixture Day 1

യാത്രയുടെ ആദ്യ സ്റ്റോപ്പിൽ ഇന്ന് പുലർച്ചെ എത്തി. മാറാത്‌വാഡയിലെ പ്രബലമായ നഗരം ഔറംഗാബാദ്. മകര മാസ കുളിരിൽ നിന്നും കൈകാലുകൾ തിരുമ്മി നഗരം ഉണർന്നു വരുന്നതേ ഉള്ളൂ. പോരാത്തതിന് ഞായറാഴ്ചകളിൽ നഗര ഗ്രാമ വ്യത്യാസമില്ലാതെ കാണപ്പെടുന്ന പ്രഭാതത്തിലെ ആലസ്യം ഇവിടെയും പ്രകടമായിരുന്നു. Ctiy of Gates എന്ന് അറിയപ്പെടുന്ന ഈ നഗരത്തിൽ ചെറുതും വലുതും ആയി 52 ഓളം കവാടങ്ങൾ ഉണ്ടത്രേ. ഇവിടുത്തെ കാഴ്ചകളിലേക്ക് പിന്നീട് വരാം. ഹോട്ടലിൽ എത്തി ചെറിയൊരു ഉറക്കവും കഴിഞ്ഞു 10 മണിയോടെ ഞങ്ങൾ ഇറങ്ങി. ഇന്നത്തെ ലക്ഷ്യം ഐക്യരാഷ്ട്രസഭയുടെ ലോക പൈതൃക പട്ടികയിൽ പെട്ടിട്ടുള്ള അജന്താ എല്ലോറ ഗുഹാ സമുച്ചയങ്ങളിലെ അജന്താ ആണ്. നഗരം വിട്ടാൽ ഡെക്കാൺ പീഠഭൂമിയുടെ വരണ്ട പാതകളിൽ ഇരുവശവും കൃഷിയിടങ്ങളും തരിശു നിലങ്ങളും ആണ്. പാടങ്ങളിൽ പൂത്തു പാകമായ പരുത്തിച്ചെടികൾ, തേൻ തുളുമ്പി വിളഞ്ഞു നിൽക്കുന്ന കരിമ്പിൻ തോട്ടങ്ങൾ,സ്വർണ നിറമാർന്ന ചോളം എന്നിങ്ങനെ വൈവിദ്ധ്യം ഏറെ. ഇടയ്ക്കിടയ്ക്ക് മഞ്ഞ പരവതാനി വിരിച്ചു സൂര്യകാന്തികൾ. വാൻ ഗോഗിനെ പോലും ഇവ ഉന്മത്തനാക്കിയതിൽ തെല്ലും അത്ഭുതമില്ല. ഗോതമ്പു മൂത്തിട്ടില്ലാത്തതിനാൽ കരിഷ്ച നിറം ആണ്. ഗോതമ്പുപാടങ്ങൾ പ്രിയ കവി ഒ. എൻ. വി യുടെ കവിതയെയും പ്രിയപ്പെട്ട ഒരു ശബ്ദത്തിലെ ആലാപനത്തെയും ഓർമിപ്പിച്ചു. വഴിയിൽ അവിടവിടെ ആയി കണ്ട പഴങ്ങൾ വിൽക്കുന്നവരെ ആണ് ഇന്ന് ഞങ്ങൾ ഭക്ഷണത്തിനായി ആശ്രയിച്ചത്. കൂടെ നല്ല fresh and sweet കരിമ്പിൻ ജ്യൂസും. സമതലം പിന്നിട്ടു കുന്നിലേക്ക് കയറിയതും ഇരുവശത്തും ഇളം purple നിറത്തിലെ പൂക്കൾ വാരിച്ചൂടിയ ഇലകൾ ഇല്ലാത്ത കുറെ മരങ്ങൾ. Cherry blossoms പോലെ തന്നെ.

പക്ഷെ വളരെ കുറച്ചു പ്രദേശത്തു മാത്രമേ അവ കണ്ടുള്ളു. പ്രത്യേകിച്ച് ആർക്കോ വേണ്ടി പൂത്തുലഞ്ഞത് പോലെ. ഉച്ചയോടെ 100km താണ്ടി ലക്ഷ്യത്തിലെത്തി. ഷട്ടിൽ ബസിൽ 3km സഞ്ചരിച്ചു കുറച്ചു പടികളും കയറി കഴിഞ്ഞപ്പോൾ, അതാ കണ്മുന്നിൽ.. അജന്താ..ഏകദേശം 2km നീളത്തിൽ ഒരു മലയിൽ കൊത്തി യെടുത്ത 30 ഗുഹകളുടെ ഒരു ശൃംഖല. ചരിത്രവും, പുരാവസ്തു ശാസ്ത്രവും ഒക്കെ നിങ്ങളെ മോഹിപ്പിക്കുന്നുവെങ്കിൽ ഇത് നിങ്ങൾക്ക് ഒരു പറുദീസ ആണ്. ഇതിലൊന്നും അത്ര അവഗാഹമില്ലാത്ത ഞാൻ പോലും വീണു പോയി. മറ്റെന്തിനെക്കാളും, സാങ്കേതിക പുരോഗതി വളരെ പിന്നിലായിരുന്ന ആ കാലത്തും ഇത്തരം മനോഹര സൃഷ്ടികൾ നടത്തിയ കലാകാരന്മാരുടെ കഴിവിന് മുന്നിൽ പ്രണാമം. കൂറ്റൻ കരിങ്കല്ലുകളിൽ ഗുഹകൾക്കുള്ളിൽ തന്നെ കൊത്തിയൊരുക്കിയ കാവ്യങ്ങൾ.

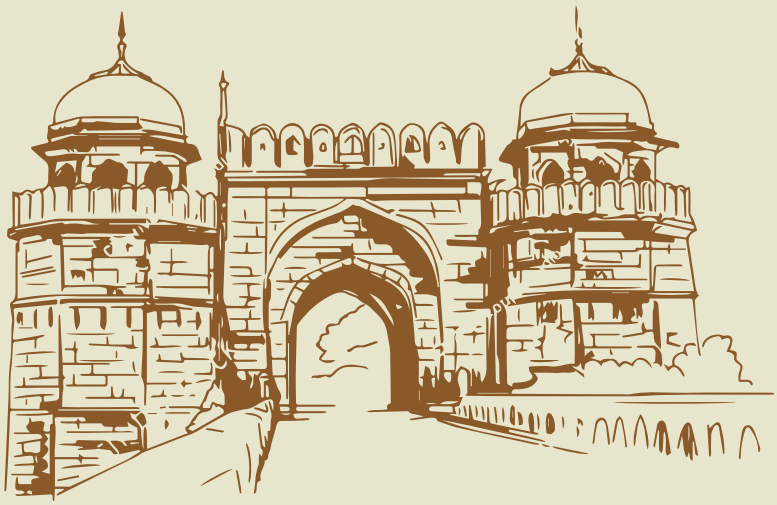
ഹിന്ദുയിസം, ജയിനിസം, ബുദ്ധിസം എന്നിവയുടെ പ്രഭാവത്തിൽ ഉള്ള ശില്പങ്ങൾ ആണ് ഇവിടെ. എനിക്ക് എല്ലാത്തിനും ശ്രീ ബുദ്ധന്റെ ഛായയാണ് തോന്നിയത്. Standing Budhdha, പദ്മ പാണിനി ബുദ്ധ, ശയന ബുദ്ധ എന്നിങ്ങനെ വിവിധ ഭാവങ്ങൾ. അനന്ത ശയനത്തിലെ ശ്രീപദ്മനാഭനെ ഓർമിപ്പിക്കുന്നു ശയന ബുദ്ധ. കലയിലും, സംഗീതത്തിലും എല്ലാം ശൈലികളും, പ്രഭാവങ്ങളും അതിർത്തികൾക്ക് അതീതമാണല്ലോ. ഈ ഗുഹകൾ നിർമിച്ചിരിക്കുന്ന മലമടക്കുകളുടെ താഴെ ഉരുളൻ കല്ലുകൾക്കിടയിലൂടെ ഒരു പുഴ ഒഴുകുന്നു. ചുറ്റും ധാരാളം മരങ്ങളും. ഇപ്പോൾ വരുണങ്ങിയ ഈ അദ്ഭുത ഗുഹകളുടെ മഴക്കാലത്തെ ഭംഗി തീർച്ചയായും വേറൊരു തലത്തിൽ ആയിരിക്കണം. അങ്ങനെ നമ്മുടെ രാജ്യത്തെ ലോക പ്രശസ്തമായ ഒരു കലാസൃഷ്ടിയുടെ ചില കാഴ്ചകൾ മനസ്സിൽ പതിപ്പിച്ചു കണ്ണുകളാൽ പൂട്ടി അജന്തയോടു വിട..തിരിച്ചു ഔറംഗബാദിൽ എത്തി ഡിന്നർ കഴിച്ചു നല്ല ഒരു കുൽഫിയും കഴിച്ചു ഇന്നത്തെ യാത്രക്ക് വിരാമം... Good night..

Mbay mixture -Day 2
The Alluring Ellora!!
നിഗൂഢസുന്ദരി എല്ലോറ.
പിടിച്ചതിലും വലുത് അളയിൽ എന്ന് പറഞ്ഞത് പോലെ ആയി ഇന്ന് അജന്ത കിട്ട് എല്ലോറയിൽ പോയ എനിക്ക്. Sunlight പരസ്യത്തിലെ അമ്മൂമ്മ പറഞ്ഞത് പോലെ ഞാനും ഒരു വർണപ്പട്ടം ആയിരുന്നു എന്ന് പറയുന്ന, ചിത്രപണികൾ കൂടുതൽ ഉള്ള അജന്തയുടെ ചുവരുകളെ കാലം കുറച്ചു നിറം മങ്ങിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ കൊത്ത് പണികളുടെ വിസ്മയമായ എല്ലോറ രാജകീയമായി തന്നെ വിലസുന്നു.എല്ലോറയിൽ എത്തുമ്പോൾ ആദ്യം കാണുന്ന 16ാം നമ്പർ ഗുഹ എന്നോട് പറഞ്ഞു ആരംഭിക്കലാങ്കള!! 34 ഗുഹകളിൽ ആദ്യ 12 ബുദ്ധമതത്തിന്റെയും, പിന്നീട് 29 വരെ ഹിന്ദു മതത്തിന്റെയും ബാക്കി ഉള്ളവ ജൈനമതത്തിന്റെയും ബിംബങ്ങൾ ഏറ്റുന്നു. ബുദ്ധമതസ്ഥരിൽ ഒരു വിഭാഗം ധ്യാനത്തെയും (വജ്രയാന), രണ്ടാമത്തെ വിഭാഗം സ്തൂപത്തെയും (മഹായാന), മൂന്നാമത്തെ വിഭാഗം ബുദ്ധവിഗ്രഹത്തെയും ആരാധന ബിംബങ്ങളായി ഉപയോഗിക്കുന്നു. കരിങ്കൽ തൂണുകളുടെ നേരിയ സ്ഥാപനഘ്വടനാ വ്യതിയാനങ്ങളിലൂടെ ആ ഗുഹകളിൽ അവർ സൃഷ്ടിച്ചെടുത്ത വായു വെളിച്ചം ശബ്ദം എന്നിവയുടെ സുഗമ സഞ്ചാരം എന്റെ ബുദ്ധിക്കതീതം ആണ്. മൈക്ക് ഉപയോഗിക്കാതെ മന്ത്രങ്ങൾ വ്യക്തമായി അലയടിക്കുന്നത് ഗൈഡ്മാർ കേൾപ്പിച്ചു. യെവന്മാർ പുലി ആണ് കേട്ടോ.

ഹിന്ദു ശൈലി ഗുഹകളിൽ പ്രധാനം 16ാം ഗുഹ ആണ്. ഒരു കുന്നു തുരന്നു തീർത്തിരിക്കുന്ന ഈ masterpiece ലോകത്തിലെ തന്നെ ഒറ്റക്കല്ലിൽ തീർത്തിട്ടുള്ളതിൽ ഏറ്റവും വലിയ നിർമിതിയാണ്. രാമായണത്തിലെയും മഹാഭാരതത്തിലെയും കഥാ സന്ദർഭങ്ങൾ ആണിവിടെ. ജൈന പ്രഭാവ ഗുഹകളിൽ മഹാവീരന്റെയും, പാർശ്വനാഥൻ, സിദ്ധായ്ക തുടങ്ങിയവരുടെയും ശില്പങ്ങൾ കണ്ടു. പാറ തുരന്ന വലിയ കുഴികളിൽ വെള്ളം നിറച്ചു അതിൽ നിന്നു വെളിച്ചം പ്രതിഫലിപ്പിച്ചു ആണത്രേ ഗുഹകൾക്കുള്ളിൽ അവർ പണിയെടുത്തിരുന്നത്. ഇടയ്ക്കിടയ്ക്ക് ആ ഗുഹകൾക്കുകളിൽ എവിടെയൊക്കെയോ ആ പഴയ കാല ശില്പികളുടെ ഉളി ശബ്ദം കേൾക്കുന്നത് പോലെ. പുറത്തു ഇറങ്ങിയപ്പോളാ അവിടെ നടപ്പാത അറ്റകുറ്റപ്പണി ആയിരുന്നു. ഇതിൽ കുറച്ചു എല്ലോറയെ വർണിച്ചാൽ അത് നീതികേടാകും. നല്ല വെയിലിലും അവിടമെങ്ങും നിറഞ്ഞു നിൽക്കുന്ന ഇളം തണുപ്പ് നമ്മുടെ ഉന്മേഷത്തെ കെടാതെ സൂക്ഷിക്കും, AC യെക്കാൾ സുഖത്തിൽ...ഒരു രാജ്യത്തിന്റെ പുരോഗതിയുടെയും ഉന്നതിയുടെയും index അല്ലെങ്കിൽ അളവുകോൽ സാങ്കേതിക സാമ്പത്തിക അഭിവൃദ്ധി മാത്രമായി ചുരുങ്ങുന്ന ഈ കാലത്തു ജനിച്ച നാടിന്റെ ബൗദ്ധിക കലാ സാംസ്കാരിക ചരിത്രങ്ങളിലേക്ക് ഉള്ള ചില വെളിച്ചം വീശലുകൾ തീർത്തും അഭിമാനകരമാണ്. ഇന്നുകണ്ട ബാക്കി ഔറംഗബാദ് വിശേഷങ്ങൾ നാളെ..

Day 2continued. ..
Aura of Aurangabad!!
നമുക്ക് തുടങ്ങിയിടത്തേക്ക് തിരിച്ചു വരാം. യാദവ രാജവംശം മുതൽ മുഗൾ ചക്രവർത്തി ഔറംഗസേബ് വരെ ഒരുപാട് മുഖങ്ങൾ കയറി ഇറങ്ങി പോയ ഒരു പാവം നഗരം.ഘ്വട്കി, ഫ തേഹ് നഗർ, ദൗലതാബാദ് എന്നിങ്ങനെ മാറി മാറി വന്ന പേരുകൾ. ഇനി ഇത് മാറി എന്താകുമോ എന്തോ. അധിനിവേശങ്ങളിൽ സ്വത്വം നഷ്ടപ്പെടുന്നത് മനുഷ്യർക്ക് മാത്രം അല്ല. അജന്താ എല്ലോറയിൽ നിന്നും വ്യത്യസ്തമായി ഇവിടെ കൂടുതലും മുഗൾ ശേഷിപ്പുകൾ ആണ്. എന്നാൽ അതിൽ നിന്നും വ്യത്യസ്തമാണ് എല്ലാ തച്ചുടക്കലുകളെയും അതിജീവിച്ച ഘ്വറുഷ്ണേശ്വർ ക്ഷേത്രം അനുകമ്പയുടെ ഭാവത്തിൽ (lord of compassion) പരമേശ്വരൻ കുടിയിരിക്കുന്ന ക്ഷേത്രം. എല്ലോറ യിലേക്കുള്ള വഴിയിൽ ആണ് ഇത്. പേര് അന്വർത്ഥമാക്കുന്നത് പോലെ പൂജാരി എന്നോ ഭക്തൻ എന്നോ വ്യതാസമില്ലാതെ എല്ലാവർക്കും സ്വയം ഇവിടെ ദേവ വിഗ്രഹത്തെ അഭിഷേകം ചെയ്യാം, പൂജിക്കാം.

ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ വലിയ തീണ്ടലുകളും അശുദ്ധിയും കണ്ടു ശീലിച്ച എനിക്ക് ഇതിൽ വല്ലാത്ത പുതുമ തോന്നി. പിന്നീട് പോയത് ദൗലതാ ബാദ് കോട്ടയിലാണ്. പരിഷ്കാരങ്ങൾക്ക് പേര് കേട്ട തുഗ്ലഖ് സുൽത്താൻ ഡൽഹി യിൽ നിന്നും തലസ്ഥാനം ഇങ്ങോട്ട് മാറ്റിയപ്പോൾ നിർമ്മിക്കപ്പെട്ട സുരക്ഷാമതിൽ. മുഗൾ architecture. Qutab Minar കഴിഞ്ഞാൽ ഇന്ത്യയിലെ ഏറ്റവും പൊക്കം ഉള്ള ഒറ്റ മിനാരം ഇവിടെ ആണ്. വിശാലമായ കരിങ്കൽ കൊത്തളങ്ങളും, വെള്ളം വറ്റിയ കുളങ്ങളും, കോട്ടകളും നിറഞ്ഞ അവിടെ അസ്തമയം കണ്ടു ഇരിക്കുമ്പോൾ എന്റെ മനസ്സിൽ മുഴുവൻ Hrithik Roshan ഉം Aiswarya Rai യും A. R. Rahman എന്ന മാന്ത്രികന്റെ Ko jashne bahaara hai എന്ന ഗാനവും ആയിരുന്നു... Ishq dekh ke hairaan to hum hamesha hai ...

കൗതുകം ഉണർത്തുന്ന ഒരു കാഴ്ചയിലേക്കാണ് ഇനി പോക്ക്. Bibi ka Maqbara. തന്റെ പത്നിയുടെ ഓർമ്മക്കായി വിശ്വവിഖ്യാതമായ താജ് മഹൽ നിർമിച്ച ഷാജഹാൻ ചക്രവർത്തിയുടെ മകൻ ഔറംഗസിബിന്റെ ഭാര്യയുടെ ഓർമ്മക്ക് ആയിട്ട് പണിത mini version of താജ്. ആദ്യം ദർശിച്ച മാത്രയിൽ തന്നെ ഉള്ളിൽ ഒരു പൂർണചന്ദ്രൻ ആയി ഉദിച്ച താജിനൊപ്പം എത്തില്ലെങ്കിലും ഇതും ഒരു മനോഹര മാർബിൾ ശില്പം തന്നെ. ചന്ദ്രനും ഒരു താരകവും പതിവിലേറെ അടുത്തിരുന്നു കിന്നരിക്കുന്ന ആകാശത്തിനു താഴെ ആ പ്രണയ കുടീരം കണ്ടപ്പോൾ ഈ രണ്ടു ഭാര്യമാർക്കും ജീവിതത്തിൽ യഥാർത്ഥ പ്രണയം അനുഭവിക്കാൻ ഭാഗ്യം കിട്ടിയിരുന്നോ എന്നു ഞാൻ വെറുതെ ചിന്തിച്ചു. അങ്ങനെ അടുക്കില്ലാത്ത, എന്നാൽ ഉജ്ജ്വലമായ കുറെ മനക്കാഴ്ച്ചകളും, ചിന്തകളും നിറച്ചു ഈ യാത്രയുടെ ആദ്യത്തെ suitcase ഞാൻ അടക്കുകയാണ്.. നാളെ ഞാൻ നേരത്തേ പറഞ്ഞത് പോലെ ഇതിൽ നിന്നും നേർ വിഭിന്നമായ മറ്റൊരു സ്ഥലം.. അപ്പൊ Khuda Haafiz...

Mumbai mixture day 3
Mumbai Darsan
'All history and no chill outs makes Jack a dull boy' എന്നാണല്ലോ പഴമൊഴി. അത് കൊണ്ടു വീട്ടിലേക്കുള്ള വഴിയിൽ ചെറിയ ഒരു halt... At the ctiy of dreams. രാപകൽ ഭേദമില്ലാതെ മനുഷ്യർ ഇരമ്പുന്ന മഹാനഗരം. പലപ്പോഴും ട്രെയിനിൽ മുംബൈ വഴി കടന്നു പോയിട്ടുണ്ട് പണ്ട്.

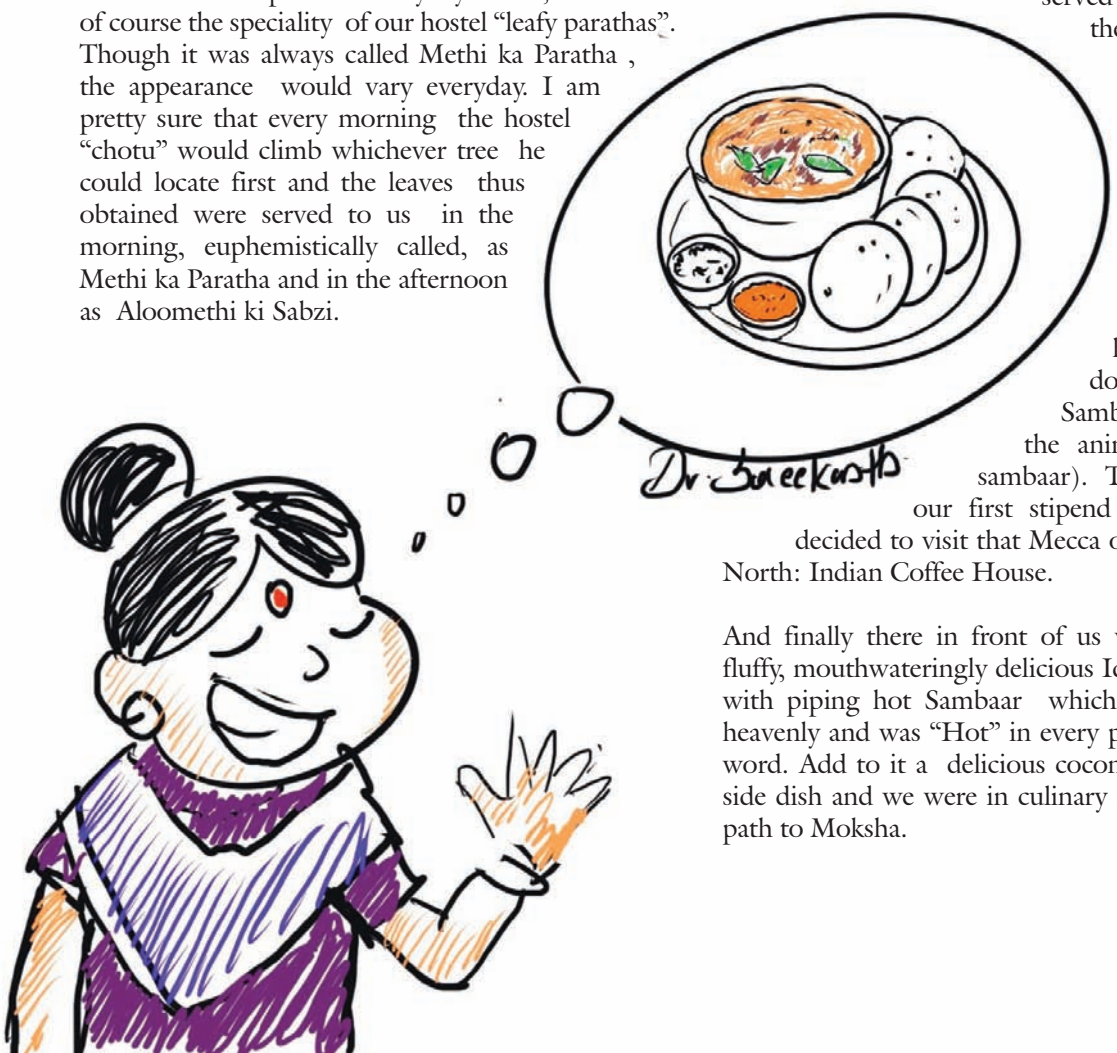
പക്ഷെ ഒരുപാടു ചെറുപ്പത്തിൽ ആയതു കൊണ്ടോ, അല്ലെങ്കിൽ രാത്രി ആയിരുന്നതുകൊണ്ടോ, അതുമല്ലെങ്കിൽ നീണ്ട യാത്രയിലെ വിരസതയിലോ ഒക്കെ അതിന്റെ ചുറ്റുവട്ടം അത്ര ശ്രദ്ധിച്ചിട്ടില്ല. എന്നാൽ ഇത്തവണ അത് കാണാൻ ഉറച്ചു തന്നെ ട്രെയിനിൽ ഓറംഗാബാദിൽ നിന്നും യാത്ര തിരിച്ചു. ആദ്യമാദ്യം ഭൂമി നേരത്തെ പറഞ്ഞ കൃഷി വൈവിധ്യങ്ങളാൽ നിറഞ്ഞു നിന്നു, തൂവാനത്തുമ്പികളിലെ ജയകൃഷ്ണനെ പോലെ തികഞ്ഞ ഒരു നാട്ടുമ്പുറത്തുകാരൻ. നാസിക്കിൽ പോരാത്തതിന് മുന്തിരിതോപ്പുകളും. അത് കഴിഞ്ഞു പെട്ടെന്നു മുഖം മാറി, കുന്നുകളും, ഉയർന്ന തടങ്ങളും, വരണ്ടു ഉണങ്ങിയ പാറകളും. തീക്ഷ്ണാനുഭവങ്ങളിൽ നിസ്സംഗനായി മാറിയ ചെങ്കോലിലെ സേതുമാധവനെ പോലെ. പിന്നെ തുടങ്ങുകയായി തിങ്ങി നിറഞ്ഞ കെട്ടിടങ്ങളും, ആഡംബര സമുച്ചയങ്ങളും, ചേരികളും, വാഹനങ്ങളും, മനുഷ്യരണ്ടും എല്ലാം നിറഞ്ഞ ഒരു മായികലോകം.. ആറാം തമ്പുരാനിലെ ജഗന്നാഥനെ പോലെ മാസ്സ്. (ലാലിസം കുറച്ചു ഓവർ ആയേൽ ക്ഷമിച്ചേക്കു.) മുംബൈയിൽ പണ്ട് താമസിച്ചതിൽ നിന്നും മാറ്റി പിടിച്ചു ഇത്തവണ കോളാബയിലാണ് താമസം. Gateway Taj ന്റെ തൊട്ടുപുറകിൽ Bentleys എന്ന ഒരു കൊച്ചു ഹോട്ടൽ. But the old style building, elevator, rooms inside a common corridor, old മുംബൈ യുടെ എല്ലാ ഫീലും ഉള്ള ആ സ്ട്രീറ്റ് all made the stay a unique experience. ഒന്ന് നടന്നാൽ ഒരു വശത്തു Gateway of India, മറുവശത്തു street ഷോപ്പിംഗ് പറുദീസ കോളബാ causeway മാർക്കറ്റ്. ആനന്ദ ലബ്ധിക്കു വേറെ എന്ത് വേണം. ഇത്തവണ ആദ്യമായി Mumbai Road Transport Corporation നടത്തുന്ന MUMBAI ദർശൻ ഡബിൾ ഡെക്കർ ബസിന്റെ മുകളിൽ കയറി പോയി. ഒരു മണിക്കൂറേ ഉള്ളൂ എങ്കിലും ഉയരത്തിൽ ഇരുന്നുള്ള ആ നഗരം ചുറ്റൽ പുതുമയുള്ള ഒരു അനുഭവം ആയിരുന്നു. The old Victorian style architecture of the ctiy mesmerises you. Gateway of India, The Taj, Chathrapati Shivaji Terminus, Mumbai high court,Corporation building, Museum, Library etc to name a few. പഴമയുടെ ചാരുതയിൽ നമ്മെ മയക്കുന്ന utlramodern ctiy. ആ യാത്രയിൽ ചിലതെരുവുകളിൽ ഏതോ വിദേശ രാജ്യത്ത് കൂടി പോകുന്നത് പോലെ തോന്നി. അതിനു ശേഷം ഞങ്ങൾ പോയത് Marine Drive ഇൽ ആണ്. ഏതു പാതിരാത്രിയിലും ഇത്രയും absorbing ആയിട്ടുള്ള ഒരു vibe കിട്ടുന്ന വേറൊരു സ്ഥലവും ഇന്ത്യയിൽ കാണില്ല. വ്യത്യസ്ത മത, ദേശ, ഭാഷ, സാമ്പത്തിക സാമൂഹിക വൈകാരിക അന്തരീക്ഷങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള വർ ഒരേ പോലെ പെയ്തിറങ്ങുന്ന ഒരു തീരം. എത്ര സമയം വേണമെങ്കിലും മടുപ്പില്ലാതെ നിങ്ങൾക്ക് അവിടെ ചിലവഴിക്കാം. രണ്ടാം ദിവസം വെറുതെ നഗരം ചുറ്റി കടകൾ കയറി ഇറങ്ങി തീർത്തു. പോയ പോക്കിൽ നല്ല അസ്സൽ സമോസ, വടാപാവ്, പോഹ, പാനീപൂരി, ചാട്, കുൽഫി, ലസ്സി, ഐസ് ഗോൽ തുടങ്ങി ഒന്നിനെയും വെറുതെ വിട്ടില്ല. നാളെ മടക്കം. കാലിയായ കീശയും, ഒരുപാട് നിറഞ്ഞ മനസ്സുമായി.. എന്നെ കാത്തിരിക്കുന്ന ഒരുപാട് നൂലാമാലകളിലേക്ക്. അടുത്തൊരു പുറപ്പാടിനായി പാഥേയവും ഒരുക്കി കാലം എന്നെയും കാത്തിരിക്കും. ഞാനും...

THE TIMES OF IDLI

Dr. K. Preetha

"Sarvam Brahmam Mayam: the credo of Moksha".
Unlike the ascetics of the past who attained Moksha with penance and meditation, for us kaliyugavaasis Moksha comes in a rather unconventional form....
.....
.....
.....
Hostel food.

Now Food at home was traditional South Indian Malayali flavours what with Idli, Dosa Appam etc for breakfast, parboiled rice and coconut in every possible dish including dal for lunch and so on and so forth.
Hostel food, in the early 2000s at a medical college in Central India, therefore was a completely different ballgame even for me- a hybrid Mallu brought up in Bhopal.
So breakfast was parathas everyday : Aloo, Gobi etc and of course the speciality of our hostel "leafy parathas". Though it was always called Methi ka Paratha , the appearance would vary everyday. I am pretty sure that every morning the hostel "chotu" would climb whichever tree he could locate first and the leaves thus obtained were served to us in the morning, euphemistically called, as Methi ka Paratha and in the afternoon as Aloomethi ki Sabzi.

What Physics could not teach me about fluid mechanics, bhaiyyaji's dal taught me .You see the dal was basically a watery grave for the poor lentil and we used to play the game of " dal dhoondo to jaane " " Search and find the lentil if u can " in that concoction they served us.
We had 2 mess' in the ladies hostel one headed by bhaiyyaji and the second by Sunita both of which were vegetarian. That the rice off and on would have small creatures popping up was I think their way of ensuring a balanced diet for us inmates.

I still remember Lambu my roommate (who was a proper Mallu from Trivandrum)calling up her Mom and bawling her head out over the food we were served. Within a few days my taste buds were anesthetized and totally unruffled by whatever food was served and pretty much on the path to salvation. However my mind was still unable to stomach (pun intended) these food atrocities.
By the end of the first month, my dreams were haunted by idli, dosa and sambaar. (Sambar reminds me of the animal: For me it is sambaar). The very day we got our first stipend , me and Lambu decided to visit that Mecca of Mallu food in the North: Indian Coffee House.

And finally there in front of us was steaming, soft, fluffy, mouthwateringly delicious Idli dipped in a bowl with piping hot Sambaar which smelled absolutely heavenly and was "Hot" in every possible sense of the word. Add to it a delicious coconut chutney as the side dish and we were in culinary heaven ,well on the path to Moksha.

With tears in our eyes we decided to dip our hands into the bowl only to realise that ICH had served it with cutlery . One look around us and it was obvious that everyone around us was using fork and knife with spoons to eat the delicacy.
Now any South Indian worth his or her salt would wholeheartedly agree that the only correct way to eat Idli or even Dosa is by using your fingers.
The feel of the idli in your hands as you dip it in thick sambaar once, coconut chutney the second time and then eventually a mix of the two.....
Ah !! the bliss.....
And then you put it in your mouth where the idli simply melts because it is so soft.....
Omg !!! Is there any greater foodgasmic heaven!
A fork and a knife just don't give you that nirvana.

However societal norms dictated that we use the cutlery. And so with a heavy heart, both of us started to eat the precious idli with the cutlery . Three or four bites later Lambu loses it and says , "I can't handle this. Come on yaar, let's use our hands".
And so, in a revolutionary defiance of the haute couture of delicate dining ,both of us chuck the fork and knife and delve into the food with our hands. In no time we have finished two plates and order a third one. That is when we realize that our neighbors at the surrounding tables are looking at us with open contempt.

I can hear one particularly snobby lady sneer to her husband, " Chee , dekho haath se khaa rahe hai. Jaahil gawaar, Pata nahi Kahan se chale aate hai" (Yuck , look they are eating with their hands .Where do these country bumpkins end up coming from ?)
That is when the third plate of Idli comes in and we again start to dig in with our hands whilst the lady again remarks in a theatrical whisper ," koi sharam hi nahi hai inko".(They are absolutely shameless) .

As one, both me and Lambu turn to her and promptly ,imbibing the ghost of Mehmood (the famous comedian), make a big production of licking our fingers clean in an equally theatrical fashion. Poor lady, unable to withstand this onslaught on her delicate sensibilities, decides to abandon her dinner and walks out of the restaurant after complaining to the manager , a fellow Mallu, who assures her of an appropriate response.

Once she leaves he promptly comes up and asks us ,Naatillu evideya" (Which part of kerala are you people from), congratulates us on our shenanigans and offers us a 4th plate of idli: this time on the house.

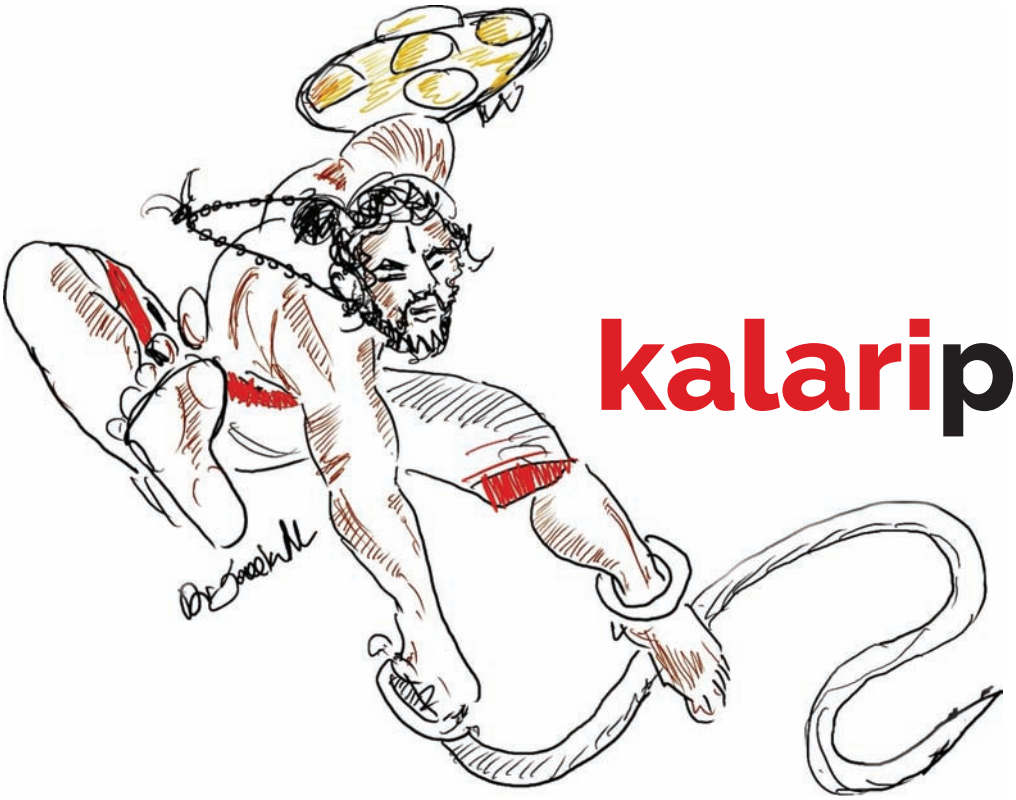
Another interesting hostel custom was the Sunday afternoon feast. That was the one meal where the rice was for a change properly cooked, we got chole (instead of the ubiquitous dal) 3 pooris , precisely 4 slices of cucumber and 2 slices of onion as salad. The highlight of the meal used to be the 4 pieces of gulab jamun in my mess and kheer in the other mess. How bhaiyyaji managed to make gulab jamuns the size of peanuts has defied me even till today!!

Now in honor of the preparations for the afternoon, the Sunday morning breakfast was weirdly always 2 greasy samosas or 2 hardened bread pakodas. However one particular Sunday morning, the hostel was abuzz with the news that finally Sunita (Lambu's mess lady) had taken pity on us and today's breakfast is really special and heavier than the usual. Uncharacteristically Sunita herself came to supply the breakfast tray to Lambu and says, " Didi aajka naasta pesal (special) hai. Khaa ke bataeeye kaisa hai" Today's breakfast is special , eat and tell me how it is . With a flourish, she gives her the tray and there is one extra tray for me as well.

With a bemused look ,we see a square shaped blackish lump , quite hard and crunchy in consistency with a side serving of tomato chutney and another vegetable curry which looks like black stew on steroids. After taking a bite of whatever grotesque dish she has invented , we finally ask her, " Sunita ye kya hai"
And she tells us proudly pointing to the black lump and the stew on steroids : itli Sambar hai.
As we look on with horrified fascination , she asks with genuine excitement" kaisa hai didi? " How is it?
I can hear " Ek chatur naar badi hoshiyaar apne hi jaal mein fasath jaat " in the background as Lambu being the kind hearted soul that she is, squeaks out , "Bahut achcha hai " It is very good.

Unable to hide my morbid curiosity as to how she managed to convert idli to this grotesque mass of matter I ask her , "Sunita isme kya daala hai ",. What have u put in this.

And she says I couldn't get urad dal so I put in kaali dal .
And as a bright eyed Sunita goes off with a bounce in her steps I look at the positives. After all how many people can claim the privilege of having had idli makhni the south indian steamed cousin of dal makhni.
Like I said ," Sarvam brahmam mayam"

kalaripayattu

Dr. Ambika Shetty

Students offer their salutations to the ground and enter the class. I watch mesmerised by the students, young and not-so-young bend, leap and move their bodies following the instructions of the teacher. Five months into the course as a student of Kalaripayattu, I hope that one day I can execute the instructions with finesse as advised by the teacher. In the few months that I have attended, this ancient martial art appears to be like poetry in motion – graceful and dynamic.

What is Kalaripayattu?
Known as "the mother of all martial arts", Kalaripayattu is an art of warfare practised since thousands of years. It was passes on generation to generation by the Gurukkal or the master. Several eastern martial arts such as Karate and Kung –Fu are said to be adapted from Kalaripayattu.

What is the principle of Kalaripayattu?
Self defence is the principle of Kalaripayattu, rather than attack. The training is given to students through poetic vocal directions called Vaithari. The education of a student in Kalaripayattu requires discipline and also a sacred relationship between the student and the master.

Why should one learn an ancient martial art in the modern era?
In the modern era, along with a sedentary lifestyle, we are faced with several challenges at home and also the workplace. The practice of Kalaripayattu helps in improving one's physical and mental strength, flexibility, stability, balance and endurance. These attributes can help in improving ones well being and focus. It is also fun to learn a new skill with friends.

A typical sessions starts to exercises that bring the focus on the breath. Most of the exercises focus on bending stretching and raising the legs. This progresses to a set of exercises that build the strength and stamina. Several of these attacking and defending poses are inspired by animals such as boar, tiger, elephant and snake. The next stage is when the student is taught to wield weapons such as wooden sticks, daggers, swords and also a coiled sword called Urumi. The session concludes with meditation.

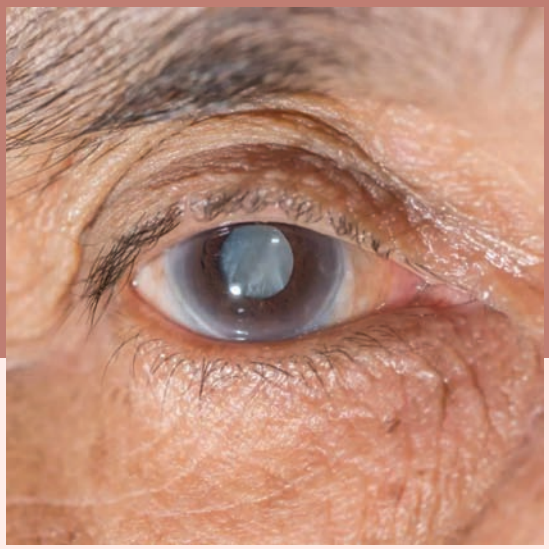
One can feel the benefits of the martial art even after a few sessions. At a time when our lives are overwhelmed with gadgets and burdens, this ancient martial art seems to more relevant than ever.

ഡോ. സബിത

വർഷം

ശിശിരത്തിനിടയിൽ നീ വർഷമായി വന്നെന്റെ
മനതാരിലാകാവെ പെയ്തിറങ്ങീ
വരളുമെൻ പാടത്തിൻ നടുവിലായ് വേഴാമ്പൽ
മഴ കാത്തുനിൽക്കവേ ഞൊടിയിടയിൽ
ഒരു സ്വപ്നം പോലെ നീ നിമിഷങ്ങൾക്കുള്ളിലീ
മണലാരണ്യത്തെ തഴുകിയില്ലോ
ഒരു കുഞ്ഞുകാറ്റായ് നിൻ ശീതളരേണുക്കൾ
തനുവാകെ മെല്ലെത്താലോടിയപ്പോൾ
അറിയാതെ വന്നുവെൻ അകതാരിലെവിടെയോ
ഒരു മൃദു സ്നേഹത്തിൻ നേർത്ത സ്പർശം
പുതുതായൊരുങ്ങി ഈ ലാസ്യവസന്തത്തെ
എതിരേൽക്കുവാനായി ഭൂമികന്യ..
മലരും മരങ്ങൾതൻ മർമ്മരശബ്ദവും
കിളികൾ തൻ കൊഞ്ചലും കേട്ടു നിൽക്കെ
ഋതുഭേദമാകും തൻ രഥമേറി വരുമെന്ന
പ്രകൃതി തൻ സത്യത്തെ ഓർത്തെങ്കിലും
പ്രിയവർഷമേ നീയെൻ പിരിയാത്ത കൂട്ടായ്
തുടരുവാൻ എന്നും കൊതിക്കുന്നു ഞാൻ..

Visiting back Cataract surgery

Dr. S. Tony Fernandez

"Let us learn from the past to profit by the present, and from the present to live better in the future" William Wordsworth.

Few other medical procedures have had such epochal scientific discoveries that perfected and optimised a surgery which has benefitted millions of blind people all over the world.

Cataract surgery is the bread and butter for ophthalmologists and the sight saver for the blind. Therefore I chose this subject for the benefit of the young generation of ophthalmologists so that they understand and appreciate the discoveries of the great surgeons whose tireless efforts have helped millions of blind patients and also made this surgery more tolerable and simple.

The old type of surgeries though simple and fast for the surgeon and less expensive , were painful and a torture for the patient due to its its rigid restrictions and protocols.
My experiences with ophthalmology started in the year 1958 when as a resident I was posted in the ophthalmic department . As the first batch of Kasturba Medical College, Manipal we had plenty of opportunities to assist in the surgical wards.I watched a lot of old blind patients practically carried and brought over to the Wenlock Hospital Mangalore (a Government hospital now) from the nearby villages.
It was estimated that nearly 12 million blind people remained blind in India, the highest in the world, mainly due to cataract which was curable. There was also a dearth of ophthalmologists especially in the villages which made the situation worse.

In those days cataracts had to be ripe to be selected for surgery. Cases of Subluxated, dislocated, ruptured lenses causing phototoxic glaucoma were normal then. Couchers were having a thriving business visiting villages and pushing these lenses inside with a couching needle.

Dr Modi was a recognised surgeon who went on doing camp surgeries all over India. He has a Guinness world record for performing more than 800 cataract surgeries in a single day. Many ophthalmologists did not approve of his work, mainly because he was not a qualified doctor. He was honoured by the Indian Government and other world organisations for the services he rendered in the fight against blindness. His work instigated the Central Government to start the National Program for Control of Blindness (NPCB).
As a house surgeon, I was excited to watch these eye surgeries conducted . In those days patients were given two injections, one retrobulbar with a long but not too sharp needle .Sharp-edged needles were avoided due to the risk of Retrobulbar haemorrhage occurring and causing the surgeries to be postponed. The second injection was a facial block.
Both these injections were painful. Many times people refuse to come for a second eye surgery due to the discomfort of these injections

Extracapsular Extraction without Sutures.
These surgeries were simple and fast.After the application of the speculum to hold the lids apart a superior rectus suture was applied to rotate the eyeball downwards and operate on it.

With the sharp knife, which was an expensive instrument, the surgeon made a sweeping cut in the limbus lifting the conjunctiva at the upper part fixing the eye with fixation forceps.With special forceps, the anterior capsule was removed and the nucleus was tapped out easily or washed out with the cortical matter using flowing saline water , using a special cannula..

The flap is carefully replaced, pilocarpine and antibiotic are applied and both eyes are bandaged.The worst part of this type of surgery was the post-operative care: Total bed rest for a month with no head bath for three months and restrictions on movements and bending etc. made life difficult for the patients.

Intracapsular Extraction with sutures

It was when I went to the United Kingdom that I encountered a different procedure for treating cataracts.All the patients were operated on routinely, using Intracapsular Extraction and different types of suturing .Some used multiple interrupted sutures while others used continuous sutures. The patients were encouraged to walk back to the bed after surgery and hospitalisation was only for only 3 days.In the U.K. most of the cases were done under General Anesthesia but local lid injections were also given.The lenses were removed with capsular forceps or suction cups.

However, the problem of immature cataracts remained. It was then that zonulolysin was introduced by Barrequer the famous Spanish ophthalmologist, which quickly became popular. This enzyme was injected into the zonular area and after a few minutes, it was washed off facilitating the easy removal of the lens.

Upon returning to Madurai, I noted the continued utilisation of the old extracapsular method without sutures. However, with the encouragement of professor Dr Venkrlrtasamy, sutures and later intracapsular technique with sutures was introduced.

Cryo extraction

The discovery of cryo extraction was the first epoch-making discovery made by famous ophthalmologist Charles David Kelman. With this, less than. 0.6 mm microprobe, an ice ball was created at the end. When applied to the lens, the ice ball held firmly onto it and could be taken out without any trauma to the lens. This was the most popular procedure at the time.

The first cryo instrument had to be imported and was costly. It was later manufactured in the country.

But what eventually became popular was the simple plastic syringe with a copper wire fixed to the end. Freon was the cryogenic solution used in the procedure. It was already widely used in air conditioning and was easily available in cans.

Sutures for surgery

High-quality fine sutures were difficult to get in the Indian market as it was difficult to import anything into India those days. Relevant licences had to be applied for and the import duty was high. Some surgeons even started using fine steel sutures which was buried well. Dr . Deljith Singh from Punjab became famous for using Claw lenses and steel sutures. But when the knot comes out it was very irritable and had to be removed immediately.Being a mission hospital, we could import materials as donations through Caritas.

Blue virgin sutures and Zonulysis could be imported, which we tried on some patients.

But in the later years, excellent needles and sutures were also manufactured in India.

Operating microscopes for ocular surgery

The arrival of operating microscopes greatly improved the quality of surgery. I had watched surgeons performing excellent surgery under the microscope, it was my dream to get one for Little Flower Hospital.After multiple correspondences with the Christopher Blinden Mission, they finally donated a wall-mounted Zeiss Microscope. This was perhaps the first ophthalmic microscope in Kerala, which was inaugurated by Mr Balarishnan, the then Health Minister of Kerala. Now state-of-the-art microscopes are available all over the country.

The story of Intraocular Implants

The young generation must know the story of how Intraocular implants were discovered.

A thought-provoking question asked by the doctor assisting a young surgeon, Dr Harold Ridley, who was removing a cataract from a patient was "Why not replace the removed lens with an artificial one? ".

Dr Harold Ridley was working on the war front, treating pilots with eye injuries. He noted that the plastic materials from the shattered canopy of the plane, (polymethylmethacrylate) stuck on the cornea did not cause any adverse reaction. He then started working with Mr. John Pike, an optical scientist and created an artificial lens which could replace the natural one, inside the eyes.

This epoch-making discovery had a chequered life. Though there were some good results, many had several complications.

Some patients had to use thick glasses even after surgery while many dropped into the vitreous.

A few of the surgeons went on to improve the quality of the lens by utilising new technologies.

Dr Choyce who was a close associate of Dr Ridley continued his work and developed rigid lenses, to be placed in the anterior chamber of the eye. I had the rare privilege of watching Dr Choyes doing surgery in the Southend on Sea infirmary. Although the initial results were promising,

corneal decompensation resulted in loss of vision and irritation to the eye. I was told by the senior residents working under him that these patients needed corneal transplantation.

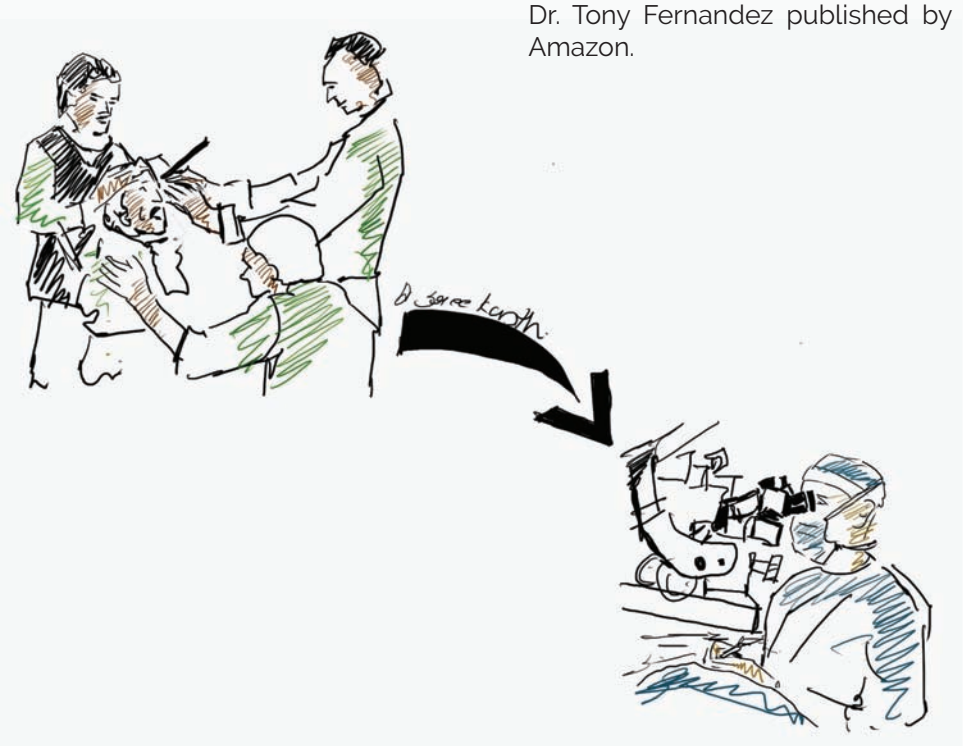
Fifteen years after I witnessed the surgery, in 1980, a railway engine driver approached me with a request to implant an IOL in his cataract affected eyes, as he was to retire, but could no longer get a promotion due to his defective vision. I explained to him the risks of the procedure, but assured him that I would do the surgery provided he obtained the lens from abroad. At the time it was impossible to import lenses, and was a costly affair. Nevertheless, he managed to obtain a modified Dr Choyce AC lens from the UK. He regained his vision and was promoted before retirement.
cataract surgery.

Research was taken up by doctors worldwide to improve the IOL design, but due to corneal damage, claw lenses that clipped to the iris were also experimented on. The Russians brought out the Sputnik lenses, which could be held in the pupillary area.

Later on, it was observed that it was safer to insert the artificial lens inside the capsule of the cataract lens, thus posterior chamber lenses were created. Excellent PC lenses are now the industry standard. Only if cataracts become intracapsular, are claw lenses or AC lenses used.

High quality lenses now manufactured with modern machining techniques have made intraocular implantation a perfect procedure.
Making a round clean incision in the anterior capsule(capsulorhexis), has made the surgery very safe.

From the book" My journey fighting Cataract blindness Over 50 yrs." by Dr. Tony Fernandez published by Amazon.

The only drawback was the slight thickening of the posterior capsule reducing vision . The discovery of YAG laser (yttrium aluminium garnet) and using it to make a hole in this thickened capsule has resolved this problem and improved the surgical outcome.

Scans to measure power

Each eye differs in its refractive power, an accurate measurement of the eye structure is required to calculate the power needed in the IOL to give perfect vision and reduce the dependence of external aids. For these measurements, A-scan (ultrasound biometrics), in which A stands for Amplitude, to measure the axial length of the eye is available. Now to make these measurements, the latest technology such as IOL master is being used.

Phacoemulsification-the trendsetter

In 1967, the great American ophthalmologist, Dr. Charles Kelman, who earlier pioneered cryo extraction for cataracts, made another discovery in Phacoemulsification which revolutionised cataract surgery. By this method, the nucleus and the lens matter inside the capsule is broken into small pieces via ultrasound waves making a 2-2.5 mm incision in the eye. Intraocular lens were implanted through foldable or injectable intraocular implants. The procedure is now undertaken as an OP procedure. Phaco-emulsifications also had a chequered career. The ultrasound handpiece used to produce excessive heat causing damage to the cornea ,the fluid flow was not controlled well and caused complications. It took many years to improve the technology and for it to be accepted by majority of eye surgeons .

Small incision manual cataract surgery without sutures:

This procedure of cataract removal is still practised by many. A ripe hard lens is difficult to remove by modern phaco application. By making a tunnel to the scleral part ,the nucleus can be made loose by hydro dissection and removed by special instruments after extra capsular extraction. Professor Micheal Blumenthal made this method viable by keeping the anterior chamber filled with a continuous flow of saline. There have been many modifications to these procedures to improve the outcome. Phaco-emulsification requires extensive training and expensive equipment before one becomes an expert. Young ophthalmologists have to gain experience starting with small incision cataract extraction later IOLs can be implanted easily .

Conclusions

Humanity has had a bitter relationship with cataracts, and cataract surgeries. Through dedication and innovation, cataract surgery has evolved from its painful beginnings to transformative advancements, restoring sight to millions globally. This evolution reflects human resilience , defying conventions, with pioneering surgeons like Dr. Modi and Dr. Ridley paving the way for today's progress.

Techniques like cryo extraction, intraocular implants, and phacoemulsification have refined the field, emphasising that breakthroughs require persistent effort. As we conclude this exploration, we embrace continuous learning and honour the legacy of progress, ensuring a brighter future for generations through the beacon of cataract surgery.

(എഴുതി വരാത്ത ആത്മകഥ) ബാലകാണ്ഡം

അഥവാ നാനിക്കുട്ടി അമ്മയും 'ചേമ്പൂത്തും'

ഡോ. ആർ.ആർ. വർമ്മ

എന്റെ 6 വയസ്സ് വരെയുള്ള കുട്ടിക്കാലം തൃപ്പൂണിത്തുറയിൽ കോട്ടയ്ക്കകം എന്ന കോട്ടയിൽ ആയിരുന്നു. Cloistered എന്നു പറയാവുന്ന ഒരു തരം ജീവിതം. വടക്കും കിഴക്കും കോട്ടവാതിലുകൾ; പടിഞ്ഞാറ് പുഴ; തെക്ക് കിടങ്ങ്. ഇതായിരുന്നു അതിരുകൾ. പുറംലോകവുമായി ബന്ധമില്ല എന്നു പറഞ്ഞു കൂടാ; പക്ഷെ...

ഒന്നു മുതൽ നാല്പത്തിരണ്ടു വരെ നമ്പറിൽ കോവിലകങ്ങൾ. ചിലവയ്ക്ക് പേരും ഉണ്ട്. ഞങ്ങളുടേത് 'കച്ചേരി മാളിക' ആയിരുന്നു. അവയിൽ താമസിക്കാൻ 717 കുടുംബാംഗങ്ങളും അവരുടെ ഭാര്യാ ഭർത്താക്കന്മാരും. അമ്പലം, പെൺകുട്ടികളുടെ സ്കൂൾ, പാലസ് ഡിസ്പെൻസറി, കളിക്കോട്ട.... എന്റെ അമ്മയുടെ മുൻപത്തെ തലമുറ വരെ അധികം പഠിക്കാത്തവരും, പഠിത്തമുണ്ടെങ്കിലും ജോലി ഇല്ലാത്തവരും. അമ്പലം/കഥകളി/കൂടിയാട്ടം/മേളം/ആന/ക്രിക്കറ്റ്/പരദൂഷണം ഇതായിരുന്നു കോട്ടക്കകം.

രണ്ട് മാളികകളിലായി എന്റെ അമ്മൂമ്മയുടെ അമ്മയും, തുടർന്നുള്ള മൂന്നു തലമുറകളും; ഏതാണ്ട് 2728 പേർ സ്ഥിരതാമസം. പലരും വന്നും പോയിയും. പിന്നെ ജോലിക്കാർ. വിവാഹം കഴിഞ്ഞ എല്ലാ സ്ത്രീകൾക്കും ഓരോ personal maid. 'ശിഷ്യത്തി' എന്നുണ്ട് കോട്ടയ്ക്കകം ഭാഷ. ഇവർ ജോലിക്കാരിലപ്പുറം ഉപദേശകർ/ സ്നേഹിതകൾ/സഹോദരികൾ ആയിരുന്നു, പലപ്പോഴും. രണ്ടു 'ശിഷ്യന്മാർ'; പുറംജോലികൾക്കുണ്ട്. കുടുംബികൾ; വലിയ അടുക്കള; അടുക്കളയിൽ ഒരു തമിഴ് ബ്രാഹ്മണനും സഹായിയും. നൂറോളം പേർക്ക് ഒരുമിച്ചിരിക്കാൻ പറ്റുന്ന ഊൺ മുറി അഥവാ 'മടപ്പള്ളി'. അമ്മൂമ്മക്ക് കാപ്പിക്കുരു വറുക്കാനും, പിന്നെ കഷായങ്ങൾ ഒക്കെ ഉണ്ടക്കാനും നാലുകെട്ടിന്റെ മൂലയിൽ 'പുറത്തടുക്കള'. (നമ്മുടെ സെപ്റ്റിക് ടീയേറ്ററിനു സമാനം). വലിയ പറമ്പുണ്ട്; രണ്ടു കുളങ്ങൾ; തൊഴുത്തിൽ നിറയെ അമ്മൂമ്മ വിളിച്ചാൽ വിളി കേൾക്കുന്ന പശുക്കൾ.

രാവിലെ പ്രാതൽ ഇല്ല. കുളിയും അമ്പലത്തിൽ പോക്കും കഴിഞ്ഞാൽ വെറും കാപ്പി. ഒൻപതു മണിയാകുമ്പോഴേക്കും ഊണു തയ്യാറാകും. കോളേജ്/സ്കൂൾ/ഓഫീസ് കാർ ആദ്യം. പിന്നെ വലിയ അമ്മൂമ്മയും

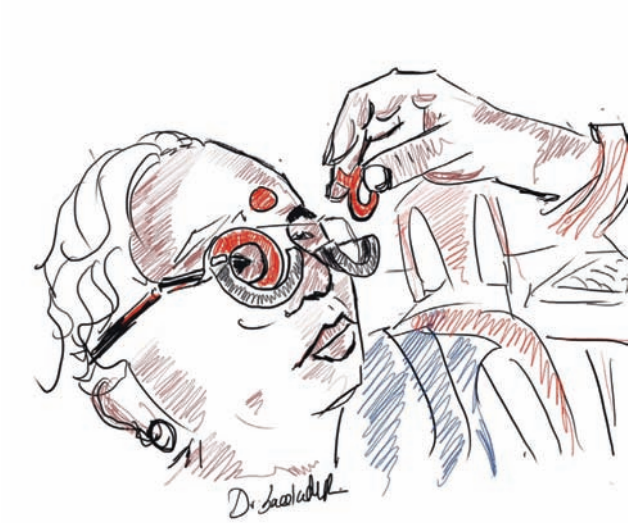
കുട്ടികളും, നമ്പൂതിരിമാർ ആരെങ്കിലും ഉണ്ടെങ്കിൽ അവരും. തുടർന്ന് മറ്റു കുടുംബാംഗങ്ങൾ, ജോലിക്കാർ, പുറംപണിക്കാർ എന്നിങ്ങനെ പന്ത്രണ്ടാകുമ്പോഴേക്കും എല്ലാവരും ഉണ്ടു കഴിയും. മൂന്നു മണിയോടടുപ്പിച്ച് കാപ്പി /പലഹാരം. വൈകുന്നേരം അമ്പലം, അത്താഴ ശീവേലി കഴിഞ്ഞാൽ ഊണ്. ഒരു ദിവസം കഴിഞ്ഞു.

പരിശുദ്ധ സസ്യാഹാരം മാത്രം. ഉള്ളി, ഉരുളക്കിഴങ്ങ് എന്നിവ അകത്തു കയറ്റില്ല; വെളുത്തുള്ളിയുടെ പേരു പോലും അശുദ്ധം. മരച്ചീനി വർജ്ജ്യം. കാരറ്റ്, കാബേജ് എന്നൊന്നും കേട്ടിട്ടേ ഇല്ല. തനി നാടൻ പച്ചക്കറികൾ മാത്രം. (വല്ലപ്പോഴും അച്ഛന്റെയോ അമ്മാമൻമാരുടേയോ കൂടെ പോയി കിഴക്കേ കോട്ട വാതിൽക്കൽ ഉള്ള തുളു ബ്രാഹ്മണന്റെ ഹോട്ടലിൽ നിന്നും കഴിക്കുന്ന മസാല ദോശ അമൃതിന് സമമായി തോന്നിയിരുന്നത് ഇതിനാലായിരുന്നു). കോവിലകത്തെ ഭക്ഷണത്തിൽ എനിക്കു ഏറ്റവും പ്രിയം എന്തായിരുന്നു എന്നോ?. മണിച്ചേമ്പ്/ഉച്ചേമ്പ് എന്നൊക്കെ പേരുള്ള ചേമ്പ് വിത്ത്. അത് ലോപിച്ച് 'ചേമ്പൂത്ത്' എന്നു വിളിക്കും. സാമ്പാറിലും പലതരം മുളകൂഷ്യങ്ങളിലും ഇടുന്ന ചേമ്പൂത്ത് ആയിരുന്നു എന്റെ സ്വപ്ന ഭക്ഷണം.

ജോലിക്കാരുടെ റാണി ആയിരുന്നു നാനിയമ്മ. എന്റെ വലിയമ്മൂമ്മയുടെ ശിഷ്യയായിരുന്ന നാനിയമ്മക്ക് എത്ര വയസ്സുണ്ടായിരുന്നു എന്നെനിക്കറിയില്ല. വെഞ്ചാമരം പോലെ നരച്ച മുടി ഒരു ചെറിയ മാങ്ങ വലിപ്പത്തിൽ നിറുകയിൽ കെട്ടി വച്ചിരിക്കും. നല്ല തടി. അരക്കു മുകളിൽ വസ്ത്രം ആയി ഒരു തോർത്തു മാത്രം. കഴുത്തിൽ കുടുസ്സായി കിടക്കുന്ന അഡിലും ചുകന്ന കല്ലുവച്ച പതക്കവും, ഒറ്റ പല്ലും ഇല്ലാത്ത വായയിലും കണ്ണുകളിലും നിറഞ്ഞ ചിരി. ഇതായിരുന്നു നാനിയമ്മ. ജോലിക്കാരി എന്നൊക്കെ പറയുമെങ്കിലും അമ്മൂമ്മ കുളിക്കാൻ പോകുമ്പോൾ മാറാനുള്ള വസ്ത്രങ്ങൾ കൊണ്ടുപോവുക എന്ന ഒരു ജോലി ഉള്ളൂ. ബാക്കി സമയം മറ്റു ജോലിക്കാരെ ഭരിച്ചു നടക്കും.

വലിയമ്മൂമ്മയുടെ നാലാം തലമുറയിലെ ആദ്യത്തെ (ആൺ) കുട്ടി ആയിരുന്നതിനാൽ നാനിയമ്മക്കു എന്നോട് ഇത്തിരി അധിക വാത്സല്യം ഉണ്ടായിരുന്നു. കൊഞ്ചിക്കും, എടുത്തുകൊണ്ട് നടക്കും, പാട്ടുകൾ പാടിത്തരും. ഒരു ദിവസം നാലോ മറ്റോ വയസ്സുള്ള എന്നോടു ചോദിച്ചു: 'കുട്ടൻ വല്യാളായാൽ നാന്യമ്മക്ക് എന്താ തര്വാ?' ഞാൻ കുറെ ആലോചിച്ചു. എന്താ കൊടുക്കേണ്ടത്? നല്ല കേമമായിട്ടു തന്നെ വേണം. ആലോചിച്ചാലോചിച്ച് അവസാനം ഒരു തീരുമാനത്തിലെത്തി. ഒട്ടും കുറക്കയ്ണ്ട. നാലു വയസ്സുകാരൻ രഘുനന്ദനൻ രാമവർമ്മ പറഞ്ഞു: 'ഒരു ചാക്ക് ചേമ്പൂത്ത്'.

വാൽക്കഷണം: ഈ നാനിയമ്മയെ ഞാൻ ഒരു ഇംഗ്ലീഷ് നഴ്സറി റൈം പഠിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഏതാണെന്നോ? ട്വിങ്കിൾ ട്വിങ്കിൾ ലിറ്റിൽ സ്റ്റാർ. പല്ലുകൾ ഇല്ലാത്തതിനാലും തിരുവാതിര കളിപ്പാട്ടിന്റെ ഈണത്തിൽ പാടാറുള്ളതിനാലും അധികം ആർക്കും മനസ്സിലാകാറില്ല എന്നുമാത്രം.

EYE CAMPS OF A BYGONE ERA

Dr. Mini Nair

Eye camps were an integral part of our post graduate curriculum at K.M.C Manipal. It was the year 1985, and cataract blindness loomed large in the state of Karnataka. In the rural areas, villagers had little access to surgical facilities. It was imperative that we go out to treat them.

Our O.E.U mobile van, with the words "From Darkness Lead Us Unto Light" boldly emblazoned on it was a common sight on the dusty roads of South Canara. The unassuming exterior concealed a battleship of sorts, armed with all the equipment necessary to wage a war on the cataract scourge; autoclaved instruments, gloves, sterilized gowns, fumigation apparatus, and a battalion of trained personnel- O.T.Assistants, nurses and doctors.

I used to enjoy these excursions. They were a nice change from the tedium of work in the wards and the O.P.D. , and a welcome respite from the monotony of hostel food. I have always loved to travel, and this gave me the opportunity of visiting many places on a zero budget. Sakleshpura, a scenic hill resort full of orange groves and coffee plantations, Karwar, with its pristine beaches, Belur, with its exquisite temple carvings, Jog falls, Gokarna, the quaint seaside town from which the legendary Parasuram is said to have thrown his axe to form Kerala are just a few.

The Camp Site was usually a school building which had been closed for the weekend. Day One involved screening .The selected patients (we were given strict instructions to choose only patients with mature cataract) were prepared for surgery with military precision. Junior P.Gs were given the task of recording I.O.P and testing the patency of the lacrimal passages. By the time Professor Srinivas Rao reached the spot in the evening with the anesthesiologist, the O.T. list would have been drawn up for his scrutiny. Meanwhile, the O.T. Assistants would have been busy setting up the operation theatre. The chosen classroom would have its windows boarded up, two desks would be placed side by side and covered with a sheet to form the operation tables, bare light bulbs would be strung above every table, , and the room would be fumigated. Sounds primitive, but astonishingly we never had a single case of endophthalmitis during my tenure there.

Surgery would begin early in the morning to the accompaniment of music on the radio. At the main hospital, senior surgeons had tentatively begun to do extra- capsular cataract extraction with I.O.L implantation, but here it was intracapsular cataract surgery with ab externo incision. Our main job as P.Gs was to go around the place giving blocks (Retro bulbar and facial) and assisting the surgeons. Towards the end of the day, we would be given a couple of cases of our own. The cryoprobes used for lens extraction were rather quaint instruments, the likes of which I have never encountered since. They were plastic hollow cylinders about the size of a five cc syringe with a metal probe at the tip. When the surgeon was ready to extract the lens, we would call out, and the O.T. assistant would push compressed Freon gas into it from an aerosol. It was very handy.

If the number of patients was less (60-70), surgery would be over in a day. But in large camps, when the number of patients would often exceed 200, two days surgery was the norm. Finally, it would be time for the team to pack up and leave. Two doctors would stay behind for a week to look after the postoperative cases.

We females had a definite advantage over our male colleagues, since we were always given the more habitable sites to stay. Thus I spent an exhilarating week in the hilly Sakleshpura, breathing in the pure air tinged with the aroma of orange blossoms and eucalyptus. The Lions Club members, who were the organizers of this camp apparently regarded our yearly advent as their local festival. Every evening, on or other of them would host an elaborate dinner for us and their friends in their homes. It was a mega social event. Our Professor, Dr. Srinivas Rao, bless his soul, was very concerned about the safety of his young women P.Gs. Once, when he felt that the boarding house allotted for our stay was not suitable, he personally intervened and requested the organizers to accommodate us in one of their homes.

We had our own share of amusing moments. Once, when we went for our postoperative rounds, we found that half of our patients were missing from their beds. They were eventually discovered, emerging from a nearby toddy shop! Just imagine the scene; a hoard of aged men and women, with missing teeth and walking sticks, some of them still sporting eye pads, and all of them wearing a happy, contented smile on their faces! It was unforgettable! The villagers of Karnataka have the habit of sharing their houses with their wild stock. Once we were aghast to find that our way to the only bathroom lay through the cow shed, where two magnificent specimens with vicious looking horns stared at us suspiciously every time we passed by.

The senior staff in our department would often regale us with stories of the camps we were about to go to. One tale ran something like this. It seems that in a certain camp, the bucket went mysteriously missing from the washroom .Its whereabouts was discovered later on in the evening, when rasam was served for dinner!

It was fun, travelling the width and breadth of the state, meeting and interacting with the local people. Wherever we went, we were treated with courtesy and genuine warmth.

chandra sandesh

Dr. Sreekanth Ramachandran

AD-395, Mandakini Bank, Northern Himalayas, Gupta Dynasty

Rakhu - that was his name. Well, I am not entirely certain; it should be Rakhu. But, let's leave it. What's in a name, after all? So, Rakhu it is – an eleven-year-old boy. His eyes radiated a captivating brightness that anyone could see, except Rakhu himself. He seldom used mirrors, and the Mandakini River's reflection couldn't quite capture the brilliance in his eyes. His frame was lean, and his hair resembled dark serpents. Even they could narrate a story of their own. His appearance hinted at days without a proper bath. Although fair, his glow was subdued by layers of dead skin and dirt. If you scrutinized closely, you'd notice a callus between his thumb and index finger – a testament to his rock-scribbling endeavors. Rakhu possessed the extraordinary gift of conversing with nature, comprehending the language of everything under the sun, even the sun itself.

One morning, as the rising sun cast a mosaic of red rays over the Himalayan peaks, Rakhu gazed around. Clouds veiled the scene slightly, but they held a peculiar fascination for him. "What lies within these clouds?" he pondered. "Why do they share their stories with me? The only drawback is they obstruct the view of the snow-clad mountains. Nevertheless, their grandeur remains undeniable. But why are the sun's rays red? Why doesn't it offer warmth in the morning? Ah, perhaps these curious questions have earned me the title of 'Crazy Idiot'. Regardless, I must meet my friends Devdar and Gajendra. They mentioned an angelic pigeon named Rohini yesterday, but my empty stomach calls for my attention."

With an apple in one hand and a Neelkamal flower in the other, Rakhu ventured into the woods. "Devdar and Gajendra had seen better days – both too old for my youthful curiosity," Rakhu reminisced. He recalled a comical incident involving his attempt to cut a branch from Devdar with his axe, only to misjudge and plummet along with the branch.

The ministers who witnessed the spectacle christened him the 'Crazy Idiot'.

Gajendra, in his mature wisdom, narrated tales of the Gupta Dynasty's zenith – a time of unparalleled advancement in education, health, engineering, and literature. Some even believed Gajendra possessed the ability to glimpse into the future. Gajendra described a paradoxical prophecy – his followers aiding humans in their temples' displays of opulence, while his lineage's race would contribute to the fall of the Devdar lineage. Rakhu couldn't help but interject, his curiosity piqued by the mention of Rohini.

"Some say she is immortal, having flown to the distant west from these very woods four centuries ago , There, she followed a Devine man who used to do miracles . Rohini's alabaster wings could spread the gospel of peace, a divine blessing. Rumor has it that this man is the son of God himself, which clarifies her departure. Now she is back here. Ah, the sly moon, Chandra, still bemoans her absence. He harboured an unspoken affection for Rohini. Now, fate has conspired to reunite them. Chandra reminisces about a bygone twilight when he emerged, only to witness Rohini's departure. During those days, Chandra bore a shadowed countenance, lacking the brilliance he exudes now. Legends whisper that if Rohini were to grace his lap, he would radiate like never before. Devdar chuckled, commenting to Gajendra, "We, unfortunate souls, lack the ability to converse with Rohini. Alas, when Chandra approaches, she drifts into slumber. A union between them, it seems, is an unattainable dream."

A lone tear trickled down Rakhu's cheek – a poignant testament to a time devoid of genuine love. In an era where emperors chose queens based on wealth and lust, such tears were a rarity.

The sun, once again, showered the land with crimson hues. The mountains glowed, their peaks painted in a resplendent red. Rakhu surveyed his surroundings; Chandra's smile seemed to hold a message. He sensed a shift, as though destiny itself was stirring. A sudden brilliance enveloped the world, and the tear morphed into a glistening diamond. Chandra's voice resonated, "Dear Rakhu, this is yours, but a task remains. Convey my love to Rohini tomorrow, and a reward shall be yours."

In an instant, the world reverted to its former state. Sleep eluded Rakhu that night. As dawn painted the horizon, he rushed to the woods and shared his tale with Devdar and Gajendra,The day progressed uneventfully until dusk, when Rohini winged her way to Chandra, resting upon his lap. Miraculously, Chandra radiated luminance, and a celestial blessing unfurled across the world. Trees shed blossoms As abruptly as it began, normalcy returned. That night, sleep eluded Rakhu. At dawn, he ventured to the woods, sharing the unfolding events with friends who received the tale with knowing smiles. Rohini materialized, and Rakhu dutifully conveyed Chandra's affection. With a smile, she took flight once more.

The day progressed uneventfully until dusk, when Rohini winged her way to Chandra, resting upon his lap. Miraculously, Chandra radiated luminance, and a celestial blessing unfurled across the world. Trees shed blossoms in homage to their love.

Rakhu became the first harbinger of cupid's arrows, a messenger of love. Chandra's love for Rohini became a symbol of eternal devotion, with moonlight spreading the gospel of peace and love. Rakhu conveyed messages through the aid of clouds, knitting humanity and nature closer in their shared affection.

Though history may have forgotten Rakhu, the appellation "Kalidasa" lives on in memory. He ascended to become a revered poet, composing verses that extolled pure love. Some believe this encounter inspired his magnum opus, 'Meghasandesha'. It brings me joy to recount that the erstwhile 'Crazy Idiot' found a place among his emperor's court, ranking among the illustrious nine gems.

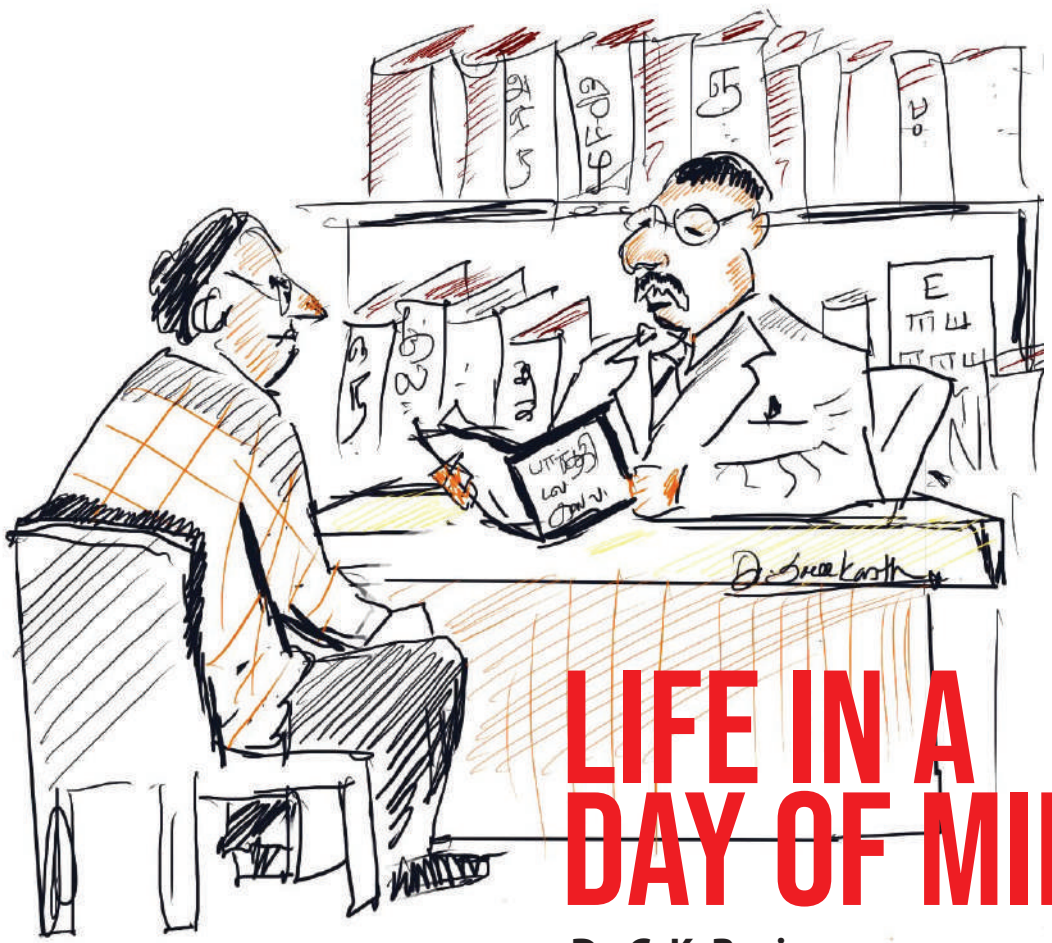
ആരമ്പം

ഡോ. ആർ. ആർ. വർമ്മ

കണ്ടു ഞാൻ, സഖീ, നിന്റെ
നീല നീൾമിഴികൾ
തന്നാഴത്തിൽ തിളങ്ങുന്നൂ
മുഗ്ധമാം കിനാവുകൾ.

ആ കിനാവർണ്ണങ്ങളിൽ
എൻ മുഖം തിരഞ്ഞു ഞാൻ,
നിർന്നിമേഷനായ് നോക്കീ;
കണ്ടുവോ? കണ്ടീലയോ?

എങ്കിലും മോഹിക്കട്ടെ,
നിൻ കിനാക്കൊട്ടാരത്തിൻ
കോലായിലൊരു കോണിൽ
ചെറ്റിട ശയിക്കാനായ്.

LIFE IN A DAY OF MINE

Dr. C. K. Ravi

The Professor

This incident happened few years ago when I was working in Madras Medical College as an associate Professor of Ophthalmology attached to the Government Ophthalmic hospital .

I also had a fairly decent private practice.(even if I say so myself) On my return from the college I used to stop at the Oriental Language division of the Madras University at Marina, which was on my way home. The building housed departments of Malayalam Tamil Telugu Kannada and Urdu. Malayalam department was on the first floor and other departments on the ground floor opposite to the staircase. Most of the staff in Malayalam department were my friends. I used to drop in there often and spend some time discussing new books, articles and new trends along with new rumours and gossips in the political and literary circle of Kerala. I knew most of the others as I used to meet them

One morning as I was coming down from the Malayalam department a gentleman hurriedly came out of one of the rooms, probably Tamil department, smiled and extending his hand said "Sir, I am Dr. Gourishankar, Reader in Tamil" We smiled at each other and shook hands and then he asked " Excuse me Sir, what kind of a doctor are you?" I was taken aback not knowing whether it was an accusation or a statement. I looked at him for a few second and said "A good one, I suppose!"on the staircase on my way up or down.

Without batting an eye lid, he said "Of course there's no doubt about that. What I meant was whether you are a medical doctor or one of our kind, that is the PhDs?" I replied "Oh! Yes, I am a medical doctor, an Ophthalmologist to be precise and no, not one of your kind. Now please tell me what is it" "I just wanted to make sure because I have some my problem with my eye-sight and would like to consult you" I thought fair enough and asked him "Okay, when do you want to come"

"Tomorrow evening?"

"Fine, do you know where my clinic is?"

"No but I can find out," he said.

I gave my phone number and address and asked him to drop in around five o'clock, after telephoning. "Thank you, Sir. ""Okay, then see you" and I went on to my next sojourn. He came in that evening and after preliminary chat I examined him. I told him that there is nothing to worry about. All he needed was to change his glasses and gave him the prescription.

Over a cup of tea, I found out that he was a friendly chap and well versed not only in Tamil but all the south Indian language and literature. In between he asked me whether I have written any books or articles.

"Not guilty. But whatever made you think like that?"

"I have listened to you in the departmental seminars". " (Tough luck!) "Oh! That was all Babu's doings" Dr. Babu was my friend and head of the Malay alam department. I gave him the prescription and told him that he can glasses done in the downstair shop. He thanked me and wanted to pay my fee which I waved off. After he got his glasses made, he came to show them to me. Did not have many appointments that day. So, we had a tea and started chatting. He had a Tamil book with him. "Parthiban Kanavu " I read aloud. "You can read Tamil?" He was surprised. " Not really. Only big letters and a few words only. But I have heard about the book which was made into a film which I believe was a big hit. I have read about the author, Mr. Krishnamurthy as well."

" He was a great man, Sir., was an ardent freedom fighter. A follower of Gandhiji, Rajagopalachari and Bhartiyar and others and a great writer especially of historical novels. I have a book on him in English,. If you are interested I leave at the University,"

"Oh that will be great and if you can get hold of an English translation of Parthiban Kanavu it will even be better"

" I will try Sir"

Couple of days later when I met him in the University, he handed over two books one on 'Kalki' Krishnamurthy and the other an English translation of 'Parthiban Kanavu' and I thanked him and promised to return soon. Then he told me that his mother has come from Palghat. She is having some eye problem and can he bring her to me.

"Of course, no problem. Come any time just give me a call."

"Tomorrow?"

'OK"

Next day evening Gauri came with his mother and his wife, whom I had met earlier. His Mother was a middle aged pleasant aristocratic looking lady. After everybody was made comfortable "I asked Gauri's, Mother to what seems to be the problem As the custom of our country goes it was Gowri who answered "She was complaining that she vision was getting deteriorated particularly during day time and slightly better during the evening, the small letters has become a problem. My brother took her to an ophthalmologist. He told her that she has cataract and will need surgery or she is likely to get worse and eventually lose her sight."

Few of us used to say that then and most of us say it now leaving out "eventually".

"Do you remember his name?," just out of curiosity. She said it was Dr. Sampath. (You bugger, you would say that, wouldn't you I muttered under my breath.)

"What Sir? You know him?"

"Of course I know Sampath. We were good friends in medica college, and he is good eye surgeon. I did not know that he was in Palghat. Give him my regards when you see him. Any way let me examine her". I examined her diligently and found that she did have cataract. It was very early and not that bad to need immediate surgery. She could wait and choose her time. I was explaining all this to Gauri and his mother and three of them seemed to be absorbing every word I was saying. Suddenly Gauri put up his hand and asked "Can you please explain it in English?"

I was a little surprised and looking at his mother I asked him "Why?

Doesn't she understand Tamil." Gauri's expression suddenly changed as if I had smacked him in the face. After a couple of seconds he recovered and asked me in a hoary voice, " Were you really speaking Tamil?" Now it was my turn. I looked at his wife who had suddenly developed an interest in the diplomas hanging on the wall and his mother was covering her face to hide her laughter. My face colour had gone from red through yellow and green to pale white. I eventually managed to finish the session to most everybody's comfort. The moment they got out of clinic I could hear them giggling with Gauri 'shuu shuu' ing them Following day I went to university as usual. There was nobody there except a junior staff obviously waiting for me. He said "Sir everybody is in the lecture hall. Babu Sir has asked me to take you there'. I went with him to the lecture hall wondering what was going on. I opened the door . Almost all the staff of the orient languages' departments were there, standing around a table on which there was fair seized cake and some tea cups and all. I had a feeling I was in trouble. I looked behind me, but the door was already closed. Then Babu requested for silence and when the noise subsided, he announced in Tamil "Dear friends Please meet the new member of our department Dr.Ravi" There was a lot of claping,laughter and some giggles. I wondered whether I was blushing. Babu continued "On behalf of all of you and my personal behalf I welcome the renowned Professoscholar, Dr. Ravi to our department. Somebody produced a garland which went on my neck amid a great applause. I was almost totally lost and just wanted to sit down somewhere and thank God somebody found a chair for me into which I flopped. One of the nice-looking ladies brought me a piece of cake, some snacks and a tea. "Thank you. You should not have bothered." 'No bother Sir' she said with a beautiful smile and added "there is something more sir ,a small complement" and handed me an envelope. For some reason I thought she was going to burst out in a laughter. I opened the envelope hesitantly, took out the folded paper unfolded glanced at it and looked at the girl. She was waiting to see my expression and laughed and turned around and moved into the crowed before I could get up. Talk about adding insult to injury - it was the canteen bill! For the party!

For my anon friend
A gift of love from out of the blue

Dr. Lathika Rajesh

Makes me wonder, this is who?
My anon friend, he leaves no cue,
No face, no voice, no message true;
No note, no sign, no scribbled clue,
Who could it be, the question burns..
Who give and asks for no returns!
No friend has been so very kind
Yet this one, I can never find..
As days come and days go,
The gift becomes a secret woe-
A debt of love that rips the soul,
Like the roots of a Banyan tall;
Gratitude is a painful thing,
Words unspoken, how they sting!
My thank you note, though unfinished,
Now flutters out to find release-
I leave it in the hands of the breeze,
To find the One I vainly seek.
Across the skies and oceans deep,
May the wind carry what men cannot.

പുലരി

ഡോ. നീസാ അഷ്റഫ്

പുലരിയിൽ ഭൂമിയെ പുൽകിയുണർത്തും
പുതിയൊരുദയസൂര്യനിന്നെന്തുഭംഗി
നഭസ്സിൻ നെറുകയിൽ ഐശ്വര്യംതൂകും
പട്ടുചേലചുറ്റിയകിഴക്കിന്നെത്ര സുന്ദരി.

പൊട്ടി വിടരാൻ തുടിക്കും പുലരിയെ
തൊട്ടു വിളിച്ചുണർത്തി കുഞ്ഞുതെന്നൽ
കണ്ണുകൾക്ക് കൗതുകം പകർന്നിടും
വർണ്ണമാർന്ന വാനമിന്നെത്ര മോഹനം.

നീലക്കൊടുവേലിപൂത്തു നിൽക്കുമാ
ചന്തമുള്ള കാഴ്ചകളാൽ കൺകുളിർന്നു
പച്ചപുതച്ച പുൽമേടുകൾ നിറയെ
മഞ്ഞുതുള്ളികൾ നിറഞ്ഞു നിന്നു.

പൊന്നണിക്കുന്നിൻ ചരുവിലൂടൊഴുകി
വരുന്നൊരു ശുഭകരമധുരസംഗീതം
ഉഷസ്സിൻ സൗന്ദര്യചാരുതപകരുവാൻ
കുസുമങ്ങൾ താലങ്ങളേന്തുന്നു

ഇതുവഴി വന്ന വസന്തത്തിൻ തണുവിൽ
കുളിരുമായി പറന്നെത്തി പൂങ്കാറ്റും
പുതിയ ദിനത്തിനു ചമയം തീർത്ത
അഴകുടയാടകൾ നോക്കി ഞാനിരുന്നു.

തോളിൽ വ്യാകുലതയുടെ മാറാപ്പുമേന്തി
തീരാദു:ഖങ്ങളുടെ നടുക്കടലിലേക്ക്
നീന്തിത്തളരുമോരോ ദിനങ്ങളിലും
ഊർജ്ജമേകാനുതകുമീ കാഴ്ചകൾ

വാർദ്ധക്യ വ്യഥ
(ഒരു കുറുമൊഴി)

ഡോ. പി.പി. കുഞ്ഞിരാമൻ

ജരാനര ചേക്കേറിയ വാർദ്ധക്യം ! പ്രായത്തിന്റെ അവശതഅതിലേറെ ! ചായംമങ്ങിയ ഇന്നലെ കളുടെ സ്പന്ദിക്കുന്ന, ആടിതളർന്ന പ്രതിരൂ പങ്ങൾ! പതിറ്റാണ്ടുകളുടെ വേഷപ്പകർച്ചയിൽ ഇടറുന്ന പദനിസ്വനം !

വികലമായ ഓർമ്മകൾഅപരിചിതമായ മേച്ചിൽ പുറങ്ങളിൽ ദിശമാറി അലയുന്നു; കാറ്റിൽ ചിതറിയ അപ്പൂപ്പൻതാടിപോലെ! ഇരുണ്ട മഴമേഘങ്ങൾമൂടിയ മനീഷയിൽ മരവിച്ച കിനാ വുകൾ ! ശീതീകരണപെട്ടികളിൽ മരവിച്ചുപോയ രക്തബന്ധങ്ങൾക്ക് തീരാബാദ്ധ്യത, ഒഴിയാ പ്രേതംപോലെ !

ഇത്തിൾക്കണ്ണിപടർവള്ളിപോലെ അവിടെയും ഇവിടെയും അള്ളിപ്പിടിച്ച്, സമയദൂരദിശാ ബോധമറ്റ ചപലചിത്തവുമായി, വിറയാർന്ന ശരീരത്തിന്,ഉ ന്നുവടിയുടെ സാന്ത്വനം പോലു മില്ലാതെ !

തലചായ്ക്കാനിടംതേടുന്ന പാതിയടഞ്ഞ മിഴിപ്പാ ളികൾ! അതിന്നുള്ളിൽ തിമിരം കൂട്കൂട്ടിയ തമസ്സിൻ കമ്പിളിച്ചുരുൾ! കനത്ത് വരുന്ന പീളക്കൂമ്പാരങ്ങൾ, മിഴിക്കോണുകളിൽ; വേനൽ വിഴുങ്ങുന്ന കൊച്ചുതടാകത്തിലെ ചെറുതു രുത്ത്പോലെ !
പേമാരിപെയ്തൊഴിയാത്ത ഇമകളിൽ നഷ്ഠ സൗഭാഗ്യങ്ങളുടെ നനവും നീറ്റലും !
നീർക്കെട്ടുകൾ വിഴുങ്ങുന്ന ചീർത്ത സന്ധികളി ൽ ത്രിദോഷങ്ങളുടെ അപഥസഞ്ചാരം!
ഭൂതകാലങ്ങളുടെ കനൽവഴികളിൽ നിരന്തരം തോളേറ്റിയ അമിത ഭാരച്ചുമടുകൾ മെതിച്ചരച്ച നട്ടെല്ലിനിന്നില്ല, താങ്ങും, തണലും,തലോടലും !

രാപ്പകലുകളുടെ തേങ്ങലും ഞരക്കവും ഉള്ളംതൊട്ടറിയാത്ത നിർവികാര ഭാവവും രൂപവും; ആരാരും കാണാതെ, ആരാരുമറിയാതെ നെഞ്ചോട്ചേർത്ത സ്വപ്നമരീചികയിൽ ഇന്നില്ല, പച്ചപ്പുംനീരൊഴുക്കും !

വിരസമായശൂന്യതയുടെ വ്യർത്ഥമായ ആലസ്യംമാത്രം എന്നും ഒപ്പം. രാപ്പാടിക്കൂട്ടങ്ങളുടെ ചിറകടിയൊച്ചപോലും അസ്പഷ്ഠമാകുന്ന ഏകാന്തത! പുലരിപ്പെണ്ണിൻ കാൽത്തളക്കിലുക്കവും ഉഷസ്സിൻ ദലമർമ്മരങ്ങളും എന്നേ അന്യമായിരിക്കുന്നു...!

വ്യഥാ, ആടിയുലയുന്ന വയോവിഷാദങ്ങളുടെ നാൾവഴികളിൽ, മോഹകിതപ്പുകളുടെ ചരമഗീതം ! അനശ്വര പ്രണയക്കിതപ്പിൽ തീരം ചുംബിക്കുന്ന ആഴിത്തിരകളുടെ ആത്മരോദനംപോലെ ! പരുക്കൻ പാറക്കെട്ടുകളിൽ തട്ടിയുംമുട്ടിയും പൊട്ടിച്ചിതറുന്ന പാഴ്ക്കിനാച്ചഷകങ്ങൾ !

കാണാതീരങ്ങളിൽ,അണമുറിയാപേമാരിയിൽ, കുതിർന്നലിഞ്ഞ് വിസ്മൃതമാകുന്ന കളിമൺശിൽപങ്ങൾ! വർണ്ണച്ചാരുത മാഞ്ഞ അവശ വിഷാദവൃദ്ധക്കൂട്ടം !

ആസ്തിത്വം പൊലിഞ്ഞുപോയ നിസ്സംഗതയുടെ ആൾരൂപങ്ങൾ ! സുകൃതങ്ങളുടെ ചില്ലുമേടകൾ വീണുടഞ്ഞ നരജൻമങ്ങൾ!

താഴിട്ട്പൂട്ടിയ മക്കളുടെ വസതിയുടെ പുറംതിണ്ണയിൽ തനിയേ....!
കാലിത്തൊഴുത്തുകളുടെ ചിതൽകൂരക്ക്കീഴിൽ വിറങ്ങലിച്ച്...!

പുറംപോക്കിലെ പച്ചിലക്കാടിൻമറയത്ത്, കഴുകൻകണ്ണുകൾക്ക് കീഴെ.....
ശ്വാനപ്പുരച്ചോട്ടിൽ മനംപുരട്ടി.....
ആരാധനാലയങ്ങളുടെ ആളൊഴിഞ്ഞ രാക്കോണിൽ, നാടോടിക്കൂട്ടങ്ങളിൽ ഒരാളായി.....
ആതുരാലയങ്ങളുടെമൺതറയിൽ ആരുടേയോ കാരുണ്യം കാത്ത്....
പുൽകളും പുഴുക്കളും മാത്രമെൻ കുടംബക്കാർ എന്ന ശരണമന്ത്രമോതി ഒറ്റപ്പെടുന്ന ക്ലേശവാർദ്ധക്യങ്ങൾ....!

ആളും അരങ്ങും ഒഴിഞ്ഞ ജീവിത നടനവേദിക്ക് പിന്നിലെ അണിയറച്ചുവരിലും ചെമ്മൺതറയിലും ചിത്രക്കളം വരക്കുന്ന സ്വന്തം നിഴൽപ്പാടുകൾപോലും അന്യമാകുന്ന ദുർവിധിയുടെ ജീവിത സായാഹ്നങ്ങൾ !
അവശ ഗദ്ഗതങ്ങളുടെ ഇയാംപാറ്റകൾ! എരിഞ്ഞെരിഞ്ഞുരുകിയുരുകി താനേ അണഞ്ഞൊടുങ്ങുന്ന മെഴുക്തിരിപോലെ..! ഉയിരൊടുങ്ങുംവരെ പ്രകാശംചുരത്തുന്ന നുറുങ്ങ് വെട്ടങ്ങൾ ! നിരാലംബജീവിതത്തിന്റെ കണ്ണീർക്കടൽക്കാഴ്ചകൾ..!

ഈ ആർത്തനാദങ്ങൾക്കുംവേണം കാരുണ്യത്തിന്റെ തണലും, നിഴലും, പൂനിലാവും; ഊന്നുവടിയായി എന്നും താങ്ങാൻ; മനവും മേനിയും തളർന്നു കുഴയുമ്പോൾ.....!!!

അമ്മ

ഡോ. പി.പി. കുഞ്ഞിരാമൻ

അമ്മ..... ഈ അമരമന്ത്രാക്ഷരി
സ്പന്ദനങ്ങൾക്ക്,
കാതോർത്തിരിക്കുവാൻ
അവനിയിലെങ്ങാൻ
ഒരു ശക്തി സ്വരൂപിണി
സാന്നിദ്ധ്യമുണ്ടെങ്കിൽ
അതെത്ര ധന്യം.....
അക്ഷയ സായൂജ്യവും !
അമ്മ..... സർവം സഹയായ മധുര
മനോഹര പദാരവാഘ്ഘോഷം!
അവാച്യമായ ഊർജസ്ത്രോതസ്സിന്റെ
ഗംഗാ തീർത്ഥ പ്രവാഹം !
കനവിന്റെ മിഴിവാർന്ന കല്ലോലിനി !
അമ്മ..... നിറ നെഞ്ചിൽ സ്വരൂപിച്ച
ജീവാമൃത ധാരയുടെ അളവറ്റ ചാരുത !
കതിരണി ലാസ്യ നിലാവിലെ
ദേവതാ ലാവണ്യ ശിൽപം,
അതാണമ്മ.....!
പഞ്ച ഭ്രൂത സംയോഗ
ജ്യോതിസ് പുരണം മെയ്യ്റ്റ്,
ഉയിരറ്റ് മണ്ണിലലിയും വരെ,
പെറ്റമ്മയിലേക്ക് നീളുന്ന
സ്മൃതിവിസ്മയ പ്രജ്ഞാ
നാളങ്ങൾക്കെന്ത് ഭാവുകത്വം?
ഭാസുര കാന്തി പൂരണവും !

ആ ദൈവിക ജൈവ പാരസ്പർശ്യ
ബന്ധുരമയ മമതയുടെ
തിരുശേഷിപ്പത്രേ, ഉദര ഭിത്തിയിലെ
പൊക്കിൾക്കൊടി പാടുകൾ !
ജൻമജന്മാന്തര യാത്രാപഥങ്ങളിൽ
സംഗമിക്കുന്ന,
ഏക പുണ്യമഹാക്ഷേത്ര
ശ്രീകോവിൽ സന്നിധിയിലെ
ചേതനാ സമ്പുഷ്ഠമാകുന്ന
പ്രതിഷ്ഠാ മാതൃത്വ വിഗ്രഹം !
താരതമ്യങ്ങളറ്റ,
അനുകരണശൂന്യമായ
സാർത്ഥക പൂർണമായ
ദിശാസൂചിക,
മായാതെ, മങ്ങാതെ.....!
ഉദര ഭിത്തിയിലെ കാലംമറക്കാത്ത
ഈ 'നുണക്കുഴി'കളുടെ
സത്യ ദർശനം ആരും
മറക്കാതിരുന്നെങ്കിൽ,
സ്വന്തം ജനയിത്രിയേയും....!
അമ്മിഞ്ഞപ്പാലിന്റെ
രുചി മധുര മലർ മണവും...!

അഭയാർത്ഥിയായ് ഒരു പാട്ട്

ഡോ. സനിത സത്യൻ

കീവിൽ, ഒരിടത്തിരുന്നൊരുവൾ
ബോംബേറിൽ തകർന്ന
വീട് വിടുന്നതിന് മുമ്പ്, അവസാനമായി
തന്റെ പിയാനോ വായിക്കുന്നു...

കത്തിക്കരിഞ്ഞ് വിവസ്ത്രമായ
അവളുടെ വാഡ്രോബിലെ
പ്രിയപ്പെട്ട ഉടുപ്പുകൾ
അവസാനത്തെ പാർട്ടിയ്ക്ക് ചുവട് വയ്ക്കുന്നു.

പാതിതുറന്ന ബുക്ക് ഷെൽഫിൽ നിന്ന്
ഇറങ്ങി പോയ പുസ്തകങ്ങൾ
അക്ഷരങ്ങൾ കൊണ്ടൊരു പ്രേമഗാനം
തീർക്കാനൊരുങ്ങുന്നു.

ബോംബ് വീഴുന്നത് തൊട്ടു മുൻപേ
അവൾ കുടിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന
കാപ്പിക്കപ്പിൽ പകുതിയോളം
ഇപ്പോഴും അവളെ കാത്തിരിക്കുന്നു.

അഴുക്ക് വെള്ളം നിറഞ്ഞ സിങ്കിൽ
സ്വാതന്ത്ര്യത്തെ കുറിച്ച് പാട്ടുപാടി
ഇന്നലത്തെ പാത്രങ്ങൾ
ആസ്വദിച്ച് നീന്തിത്തുടിക്കുന്നു.

പിരിയൻ ഗോവണി
കയറുന്നതിന്റെയും
ഇറങ്ങുന്നതിന്റെയും കുട്ടിക്കാല രസം
അവൾക്കിന്നും അതിപ്രിയം.

തകർന്ന് വീണ ജനൽപാളികളിൽ
ശൈത്യകാല സൂര്യൻ
സഹസ്രാംശുവായി ഇന്നും
പൊട്ടിച്ചിരിക്കുന്നു.

മുങ്ങിനിൽക്കുന്ന ഗന്ധകപുകയിൽ
പ്രഭാതഭക്ഷണത്തിന്റെ മണം
അവൾക്ക് മാത്രം തിരിച്ചറിയും വിധം
കൊതിയോടെ തത്തിക്കളിക്കുന്നു.

ജനലിനപ്പുറം വെടിശബ്ദങ്ങളും
തകർന്നു വീഴുന്ന കെട്ടിടങ്ങളും
നിലവിളിയും കൂട്ടിച്ചേർത്ത്
അവളുടെ പിയാനോ മാത്രം പാടുന്നു..

അവസാനത്തെ പാട്ടു പാടി,
ഈ പിയാനോ അവളുപേക്ഷിച്ച് പോകുക തന്നെ ചെയ്യും.
എയർ ലിഫ്റ്റ് ചെയ്യപ്പെടുമ്പോൾ, പക്ഷേ
ഈ പാട്ടും അവൾ കൊണ്ടുപോകും.

ജാലകങ്ങൾക്കരികെ
ഒരു ഏപ്രിൽ

ഡോ. ബാബു കൃഷ്ണകുമാർ

'ഏപ്രിൽ ഏറ്റവും ക്രൂര മാസം' *
വിഷുപ്പുലരികൾക്കു വേി കാത്തിരിക്കുമ്പോൾ
വീട്ടുമുറ്റത് കൊയ്തെത്തിച്ച കതിർക്കറ്റകൾ
നിറഞ്ഞിരിക്കുമ്പോൾ
കൊയ്ത്തുകാർ ആരവങ്ങളോടെ മെതി തുടരുമ്പോൾ
പഠിക്കാനില്ലാത്ത, പാഠപുസ്തകങ്ങൾ
അലസോരപ്പെടുത്താനില്ലാത്ത ഏപ്രിൽ
അവശേഷിപ്പിച്ചത് ആനന്ദഭരിതമായ ഓർമ്മകൾ.
പൊട്ടിച്ചിതറുന്ന പടക്കങ്ങൾ, കത്തിക്കറങ്ങുന്ന
ചക്രങ്ങൾ മിന്നിക്കത്തുന്ന തിരികൾ
പ്രതീക്ഷകളുടെ മഞ്ഞപ്പൂക്കൾ നിറഞ്ഞ വിഷുക്കണികൾ.
കൈനീട്ടം വാങ്ങിതുടങ്ങി, പിന്നീട്
കൈനീട്ടം നൽകലിലേക്കുയർന്ന ജീവിത ദൗത്യം.
പതിനഞ്ച് അലങ്കരിച്ച ആനകളും
മേള താള വാദ്യങ്ങളുമായി
അമ്പലമുറ്റത്തണിനിരന്ന പൂരവും,
ആകാശത്തുയർന്ന കരിമരുന്നിന്റെ മായാവർണങ്ങളും
ഏപ്രിലിനു ക്രൂരമാകാൻ കഴിയില്ല.
ചങ്ങാതിമാരോടൊത്തു പറമ്പുകളും പാടങ്ങളും മരങ്ങളും
ചക്കയും മാങ്ങയും പങ്കിട്ട കാലം ഓർമ്മയിൽ സൂക്ഷിക്കാം.
വിവാഹശേഷമുള്ള ഏപ്രിലുകൾ
സ്നേഹത്തിന്റെ നെടുംപാതകളിൽ ഞങ്ങൾ
അഞ്ച് ആറ് ഏഴു പേർ നിരന്നു കൈകോർത്ത്
വായ തോരിയിട്ട് ചുവടുവെയ്ക്കുമ്പോൾ
നന്മയുടെയും, ഓർമ്മകളുടേയും പ്രതീക്ഷകളുടെയും,
പുനർജനിയുടെയും പുനരർപ്പണത്തിന്റെയും
വസന്തം ഒപ്പമെത്തുന്നു, അനുഗ്രഹിക്കുന്നു.
'ഏപ്രിൽ ഏറ്റവും ക്രൂര മാസം' *
മഹായുദ്ധത്തിനവസാനം ആശകളറ്റ
യൂറോപ്പിന്റെ അവസ്ഥയായി കവി കുറിച്ച വരികൾ
വിയോജിപ്പിന്റെ ആയിരം പേനകൾ നിരത്തി
പ്രതിരോധിക്കുകയായിരുന്നൂ ഞാനിത്ര വർഷവും.
പിരിയൻ ഗോവണിയിലെ തെറ്റിക്കിടന്ന
ഒരു ചവുട്ടിയിൽ വീഴുകയായിരുന്നു.
സായാഹ്നത്തിൽ മുന്നിൽ നടക്കുന്ന ഇരുണ്ട
നിഴലിനെ ഭയപ്പെടേതില്ലായിരുന്നു.
ഒരുകൂട്ടം പൊട്ടിയ കണ്ണാടി ചില്ലുകളിൽ
വെളിച്ചം നുറുങ്ങിപ്പോയിരുന്നു.
പോയ ജന്മങ്ങളിൽ കുഴിച്ചു മൂടിയ വല്ലായ്മകൾ
മുളച്ചുവന്നു ഇലകൾ നിവർത്തുന്നുവോ?
സംസാരം വഴിമുട്ടിയ സന്ധ്യാദീപങ്ങൾ
ആലോചനാ മുറ്റത്ത് അലസരായ മുക്കൂറ്റി പൂക്കൾ.
അറിയാത്തൊരാൾ പറയാത്തൊരാൾ ഒപ്പമുണ്ട്.
പറയേതില്ല ഇനിയാരോടുമേ നന്ദിയൊന്നും
എല്ലാം അറിയിച്ചു കഴിഞ്ഞല്ലോ.
ഒന്നും പഴയതു പോലാകില്ലെന്നവർക്കറിയാമെങ്കിലും
മൊഴിഞ്ഞത് ആകുമെന്നായിരുന്നു.
ഇല്ല തിരക്കില്ല കാലമേ
നിൻ വിഷുകൈനീട്ടം പ്രതീക്ഷിച്ചിരിക്കുന്നു
കൊളുത്തിവെച്ച നിലവിളക്കല്പം
തലക്ക് പിന്നിലേക്ക് നീട്ടിവയ്ക്കട്ടെ ഞാൻ.

*ടി എസ് എലിയറ്റിന്റെ വേസ്റ്റ് ലാൻഡ്

നിന്റെ കൈവള

ഡോ. ശ്രീകാന്ത് രാമചന്ദ്രൻ

നിന്റെ കൈവള കിലുങ്ങുന്ന താളത്തിൽ മധുരമായ് ഏകനായ് ഞാൻ മയങ്ങി
കുന്നിക്കുരുക്കൾ നോക്കിചിരിച്ചു നക്ഷത്രമെന്ന പുണർന്നുവല്ലോ
തൂവെള്ളമഞ്ഞെൻ മനം കവർന്നു നിൻ പുഞ്ചിരി പൂമ്പാറ്റയായി
നിന്റെ കണ്ണിലെ കൃഷ്ണ മണികളിൽ എൻ മുഖം മാത്രമാണല്ലേ
ആ മുഖം നൃത്തം കളിക്കുന്ന കണ്ണിലോ തളം കെട്ടി നിൽക്കുന്നു കണ്ണുനീർ

ചപലയല്ലബലയല്ല ഒരു കൊച്ചുപൂവുപോൽ അനുഭൂതിഏകും മധുരമല്ലേ നീ മധുരമല്ലേ
എൻ ചഷകപാത്രത്തിലൂറുന്ന വീഞ്ഞിലും ലഹരിയാണല്ലോ നിൻ അധരത്തിലും
ചെമ്പകപ്പൂക്കൾ നിൻറെ കൺപീലികൾ മരതകം കൊണ്ടു നീ തിലകമിട്ടു
കൃഷ്ണമൃഗത്തിന്റെ കണ്ണുകളാർ തന്നു ?മയിലിൻ ഉടയാട കട്ടെടുത്തു..

എന്റെ നാവൂറു പാട്ടു നീ കേട്ടിട്ടു കരഞ്ഞതെന്തേ മിഴി നനഞ്ഞതെന്തേ
ഇല്ലിനി കാണില്ല എന്നു നീ ചൊല്ലി കടുംതുടി പേറി ഞാൻ പടിയിറങ്ങി
എന്റെ വഴിയിൽ അണഞ്ഞ വിളക്കുകൾ എന്റെ നാവിൽ വരളുന്ന പാട്ടും
നാവൂറു പാടി വീടുകൾ തേടി യാത്ര പറയട്ടെ ഞാൻ...

നിൻ ചില്ല് വളയിൽ ഒന്നെങ്കിലും തരുമോ എനിക്കെൻ മൺവീണ മീട്ടാൻ
കണ്ണീർ ചേർത്തു മീട്ടാൻ മൺവീണ കണ്ണീർ ചേർത്തു മീട്ടാൻ.

To hear the poem by Sreekanth please scan QR code

ഒരു കോവിഡ് മരണം

ഡോ. ബിജു ജോൺ

നിയമപരമായ മുന്നറിയിപ്പ് :
“ആദ്യകാല കോവിഡ് ഭീതിയുടെ (pre vaccination time) പശ്ചാത്തലത്തിൽ രചിക്കപ്പെട്ട ഈ കഥ ഒരു ഭാവനാ സൃഷ്ടി മാത്രമാകുന്നു “

'പ്രേമം ദുഖമാണുണ്ണി ,വാത്സല്യമല്ലോ സുഖപ്രദം. '
ആത്മാർത്ഥ സുഹൃത്തിൻറെ സാരോപദേശം കേട്ടതും ഒന്നാം വർഷ മെഡിസിൻ പി ജി വിദ്യാർത്ഥി സുമേഷ് തമ്പി രോഷാകുലനായി . ഇത് കേൾക്കാനായിരുന്നു എങ്കിൽ വികാരിയച്ചൻറെ അടുത്തു പോയൊന്നു കുമ്പസാരിച്ചാൽ മതിയായിരുന്നല്ലോ . ചങ്കാണ് , റൂം മേറ്റാണ് ,സോൾ മേറ്റാണ് എന്നൊക്കെ പറഞ്ഞു നടന്നിട്ടു ഒരാവശ്യം വന്നപ്പോ ചീഞ്ഞ ഉപദേശം.

എവിടെ ചെന്നാലും ഇപ്പൊ ഉപദേശകരാണ് . ഇന്നലെ വാർഡിനു നടുക്ക് വെച്ചാണ് സുലോചന മാഡത്തിന്റെ വക ഭേഷായിട്ടു കിട്ടിയത്.

'ഹെയ് സുമേഷ് യു സിം സൊ ഡിസ്ട്രാക്ടഡ് മാൻ . വല്ല പ്രേമമോ വല്ലതും ആണോ ? മെഡിസിൻ പിജി എന്താടോ തമാശയാണെന്നോർത്തോ ? .. ജെ വി പി മെഷർ ചെയ്യാൻ പറഞ്ഞതിന് താനെന്തിനാ പേഷ്യന്റിന്റെ കാലിനടുത്തു ചെന്ന് എന്തോ പോയ അണ്ണാനെ പോലെ നിൽക്കുന്നത് ?'

'കർത്താവേ ജെ വിപി യോ?' ശബ്ദമില്ലാതെ നിലവിളിച്ചു പോയി.
തക്ക സമയത്ത് മനസ്സിൽ അപായമണി മുഴങ്ങുകയും, പ്ലാന്റർ റിഫ്ലക്സ് എലിസിറ്റ് ചെയ്യാനായി കൊട്ടിന്റ പോക്കറ്റിലെ ക്നീ ഹാമ്മറിന്റെ കഴുത്തിൽ മുറുകിയ കൈ, മസ്തിഷ്കത്തിന്റെ ഉത്തരവിനു വേണ്ടി കാത്തു നിൽക്കാതെ സ്വയം പിന്തിരിയികുകയും ചെയ്തതു കൊണ്ട് കൂടുതൽ നാണക്കേടുണ്ടായില്ല

സുലോചന മാഡത്തിനെ കുറ്റം പറഞ്ഞിട്ട് കാര്യമില്ല. ഇതെല്ലാം തന്നെ കൊണ്ട് ചെയ്യിക്കുന്നത് അവൾ ഒറ്റ ഒരുത്തിയാണ് – ആ സാറാമ്മ !

മാധത്തിന്റെ തന്നെ വാക്കുകൾ കടമെടുത്തു പറഞ്ഞാൽ "മോസ്റ്റ് ഫോക്കസ്ഡ് പി ജി' യിൽ നിന്നും "മോസ്റ്റ് ഡിസ്ട്രാക്റ്റഡ് പി ജി' യിലേക്ക് ഒറ്റ ആഴ്ച കൊണ്ടാണ് സാറാമ്മ തന്നെ കൈ പിടിച്ചു നടത്തിയത് .

കൃത്യം പത്തു ദിവസം മുമ്പാണ്, ഒരു കുളിർ തെന്നലായി, ഒരു നറു സൗരഭ്യമായി സാറാമ്മ തന്റെ ജീവിതത്തിലേക്ക് കടന്നു വന്നത്.

പബ്ലിക്ക് ലൈബ്രറിയുടെ ഒരു ഒഴിഞ്ഞ കോണിൽ നാണം കുണുങ്ങി നിൽക്കുകയായിരുന്നു കക്ഷി. വൈക്കം മുഹമ്മദ് ബഷീറിന്റെ പ്രണയ ലേഖനത്തിന്റെ ഉള്ളിൽ.

എന്തിനാണ് എന്റെ ബഷീർ സാറെ അങ്ങനെയൊരു കഥ എഴുതിക്കളഞ്ഞത്?

വായിച്ചപ്പോൾ മുതൽ പ്രണയലേഖനവും സാറാമ്മയും ആത്മാവിൽ കയറി പറ്റിപ്പിടിച്ചു കളഞ്ഞു. ഹൃദയത്തിൻറെ ഇനിയും കണ്ടുപിടിച്ചിട്ടില്ലാത്ത അഞ്ചാമത്തെ അറയിൽ സാറാമ്മ സ്ഥിരതാമസമാക്കി കളഞ്ഞു. സാക്ഷാൽ ഹാരിസണിനെയും, ശർമ്മ സാറിന്റെ ഗഹനഗംഭീരമായ ക്ലിനിക്കൽ നോട്ടുകളെയും വരെ പ്രയോഗിച്ചു നോക്കി അവളെ ഇറക്കി വിടാൻ. പക്ഷെ സാറാമ്മ അനങ്ങിയില്ല .

'പ്രിയപ്പെട്ട സാറാമ്മേ,
ജീവിതം യൗവനതീക്ഷ്ണവും ഹൃദയം പ്രേമസുരഭിലവുമായിരിക്കുന്ന ഈ അസുലഭകാലഘട്ടത്തെ എന്റെ പ്രിയ സുഹൃത്ത് എങ്ങനെ വിനിയോഗിക്കുന്നു'

ആ വരികൾ തന്നെ വിടാതെ പിടികൂടിക്കളഞ്ഞു എന്നറിഞ്ഞപ്പോൾ താമസിച്ചു പോയി. യൗവനതീക്ഷ്ണമായ തന്റെ ജീവിതത്തിൽ പ്രേമസുരഭിലത ഇല്ല എന്ന നഗ്നസത്യം തിരിച്ചറിഞ്ഞ നിമിഷം അയാൾ തികച്ചും വിവശനായി പോയി .

എങ്ങനെയെങ്കിലും പ്രേമസുരഭിലത ജീവിതത്തിൽ നിറച്ചെ പറ്റൂ .
അതിനായുള്ള പല പദ്ധതികൾ മനസ്സിൽ കൂടി പ്രകാശ വേഗത്തിൽ പൊയ് ക്കൊണ്ടേയിരിക്കുന്നു .

അതിനിടയ്ക്ക് എന്ത് പ്ലാന്റെർ? എന്ത് ജെ വി പി ? എന്ത് ഫോക്കസിങ് ?

"ജീവിതത്തിൽ ഒരിക്കലെങ്കിലും പ്രേമിക്കണം. ഇല്ലെങ്കിൽ അതൊരു വൻ നഷ്ടമാണ്" എന്ന് താടിയും മുടിയും നീട്ടി വളർത്തി നടക്കുന്ന ആ SR ചേട്ടൻ ഇന്നലെ കഫെറ്റീരിയയിൽ വെച്ച് പറഞ്ഞത് കേട്ടപ്പോൾ , ഓടി അടുത്തു ചെന്ന് കാരണം ചോദിച്ചതും അയാളുടെ മനസ്സിൽ തെളിഞ്ഞു .

ചുരുങ്ങിയ കാലത്തിനിടയിൽ കിട്ടിയ അനുഭവങ്ങളുടെ മുഴുവൻ ഗാംഭീര്യവും, വിഷാദാത്മകതയും മാസ്ക ുണ്ടായിട്ടു കൂടി, മുഖത്തു വരുത്തി കൊണ്ട് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞതും അപ്പോൾ തന്നെ മനസ്സിൽ കുറിച്ചിട്ടിരുന്നു .

"പ്രേമിക്കണം, ആത്മാർത്ഥമായി– അതൊരു അനുഭവമാണ് സുമേഷ്. ജീവിതത്തിൽ പകരം വെക്കാനില്ലാത്ത അനുഭവം. അത് കഴിഞ്ഞു അവൾ സുമംഗലിയാവുകയും, നമ്മൾ അമംഗലനായി തുടരുകയും ചെയ്യുന്ന ആ സമയം,.. അത് ജീവിതം തരുന്ന ഏറ്റവും വലിയ പാഠം ആണ് . അതിൽ നിന്ന് കര കയറുന്ന നാം പിന്നീട് ഒരു പ്രതിസന്ധിയിലും തളരില്ല"

അതെ ആ മധുരാനുഭവം , ആ പ്രണയ പാഠം അത് അത്യന്താപേക്ഷിതം തന്നെ. അതനുഭവിക്കണം. പറ്റിയ ഒരു സാറാമ്മയെ ഉടനെ കണ്ടെത്തിയേ തീരു .

കാര്യങ്ങൾ ചങ്ക് ബ്രോയുമായി ഒന്ന് പങ്കു വെച്ചതാണ് . അപ്പഴാണ് കോമഡി കവിത.

'അല്ല അപ്പൊ പേരും തീരുമാനിച്ചോ –സാറാമ്മ തന്നെ വേണോ?' ആ അരസിക പരിഷയുടെ അടുത്ത ചോദ്യം .

'എടാ സാറാമ്മ എന്നത് സിമ്പോളിക്ക് ആയി പറഞ്ഞെന്നെ ഉള്ളൂ . ആള് സത്യ ക്രിസ്ത്യാനി ആയിരിക്കണം. പ്രായം കൊണ്ട് ജൂനിയർ ആയിരിക്കണം. ഹൗസ് സർജൻ അല്ലെങ്കിൽ ഫൈനൽ ഇയർ MBBS.'

'ഇതിപ്പോ വീട്ടുകാരോട് പറഞ്ഞാ പോരെ. അവര് കൃത്യമായി അന്വേഷിച്ചു കണ്ടുപിടിക്കുമല്ലോ, അല്ലെങ്കി ഏതെങ്കിലും മാട്രിമോണിയൽ വെബ്സൈറ്റ്. സംഗതി എളുപ്പമല്ലേ'

'അത് ശരിയാവില്ല . അപ്പൊ സംഗതി അറേൻജ്ഡ് മാര്യേജ് പോലെ ആവില്ലേ. അപ്പൊപിന്നെ എങ്ങനെ പ്രേമസുരഭിലത ലഭിക്കും ?'

'അത് ശരി അറേൻജ്ഡ് മാര്യേജ് പോലെ എല്ലാ പൊരുത്തങ്ങളും ഒത്തു വരുകേം വേണം, അനശ്വര ദിവ്യ സ്വാഭാവിക പ്രേമം ആവുകേം വേണം '

'വേണം. പൊരുത്താന്വേഷണം ഒരു ഗണിതപ്രക്രിയയും, പ്രേമം ഒരു രാസപ്രക്രിയയും . അവ തമ്മിൽ എന്ത് കൊണ്ട് സംയോജിച്ചു കൂടാ? ഗണിതവും രസതന്ത്രവും സംയോജിച്ചപ്പോഴാക്കെ സുപ്രധാന സംഭാവനകൾ ലോകത്തിനു ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട് '

'അതെ…. മോനിവിടിരുന്നു സംയോജിപ്പിക്ക്. എനിക്ക് വേറെ പണിയുണ്ട്. മെസ്സിലു് ഇന്ന് പൊറോട്ടേം ബീഫും ആണ്. ഞാൻ അതു രണ്ടും കൂടി ഒന്ന് സംയോജിപ്പിച്ചെച്ചു വരാം .'– സുഹൃത്ത് എഴുനേറ്റു.

ഹാരിസണോടും ക്ലിനിക്കൽനോട്സിനോടും, ജെ വി പിയോടും ഒക്കെ സധൈര്യം പട പൊരുതി അനായാസ വിജയം കൈവരിച്ച സാറാമ്മയ്ക്ക് പക്ഷെ പൊറോട്ടയുടെയും ബീഫിന്റെയും മുന്നിൽ പിടിച്ചു നിൽക്കാൻ സാധിച്ചില്ല . ഒട്ടും സമയം പാഴാക്കാതെ സുമേഷ് തമ്പിയും സുഹൃത്തിനോടൊപ്പം മെസ്സിലേക്കു നടന്നു . .
പക്ഷെ പൊറോട്ടയുടെ വിജയം താൽക്കാലികം മാത്രം ആയിരുന്നു. സംതൃപ്തമായ ആമാശയത്തോടെ മടങ്ങുന്ന സുമേഷിന്റെ മനസ്സിലേക്ക് രൂപവും ഭാവവും ഇല്ലാത്ത സാറാമ്മ പൂർവ്വാധികം ശക്തിയോടെ ഇരച്ചു കയറി .

അവളെ വരവേറ്റു കൊണ്ട് അയാളുടെ പ്രണയാതുര ഹൃദയം വിറച്ചു. ആ തുടിപ്പുകളിൽ പങ്കുചേരാൻ വെമ്പൽ കൊണ്ട് അയാളുടെ ഇടതു കരം അറിയാതെ, ആ വിറയലിന്റെ പ്രഭവ കേന്ദ്രത്തിലേക്ക് പാഞ്ഞു .

ആ പ്രണയ തുടിപ്പുകളോട് അനുഭാവം പ്രകടിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് കൈയിലെ രോമങ്ങൾ ചാടിയെഴുന്നേറ്റു. ശരീരത്തിലെ സമസ്തകോശങ്ങളും ആ മനോഹര വികാരവിക്ഷുബ്ധതയിൽ പങ്കുചേരാൻ തയ്യാറായപ്പോഴും ഒരവയവം മാത്രം മുഖം തിരിച്ചു നിന്നു – മസ്തിഷ്കം. കൈയിലെ നാഡി ഞരമ്പുകൾ എത്തിച്ച സന്ദേശം വികാരങ്ങളുടെ തിരതള്ളലിൽ പെടാതെ, ബൗദ്ധികമായി അപഗ്രഥിച്ച ആ ശ്രേഷ്ഠാവയവം ഈർഷ്യയോടെ അതിന്റെ ഉടമസ്ഥനോട് പറഞ്ഞു .

“എടാ പൊട്ടാ, ആ കിടന്നു വിറയ്ക്കുന്നത് നിന്റെ ഹൃദയമൊന്നുമല്ല .പോക്കറ്റിൽ കിടക്കുന്ന മൊബൈൽ ഫോണാണ്. തിരിച്ചറിവിന്റെ നൊമ്പരം ഉൾക്കൊണ്ടുകൊണ്ട് എഴുനേറ്റു നിന്ന രോമങ്ങളെല്ലാം വീണ്ടും സുഷുപ്തിയിൽ ആണ്ടു. കണ്ണീരൊലിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് പാവം സാറാമ്മ ഹൃദയത്തിലെ അഞ്ചാമത്തെ അറയിൽ നിന്ന് ഇറങ്ങി ഓടി.

SMS വന്നതാണ്. സാറാമ്മാപലായനം സൃഷ്ടിച്ച വ്യഥയിൽ മുങ്ങിയാണ് വായിച്ചതെങ്കിലും, ആ SMS അയാളെ ഊർജ്ജസ്വലനാക്കി. കാത്തിരുന്ന മെസ്സേജ് തന്നെ.
Covid 19 വാക്സിനേഷനായുള്ള ക്ഷണപത്രം. നാളെ ഒമ്പതു മണിക്കും അഞ്ചു മണിക്കും ഇടയിലുള്ള ശുഭമുഹൂർത്തത്തിൽ. ഒമ്പതു മണിക്ക് തന്നെ പൊയ്ക്കളയാം. രാത്രി അയാൾ സുഖമായി ഉറങ്ങി. ഉറക്കത്തിൽ പതിവുപോലെ ധാരാളം സാറാമ്മകൾ അയാളെ സന്ദർശിച്ചു. പക്ഷെ അതിൽ ഒരു സാറാമ്മ മാത്രം വ്യത്യസ്ഥത പുലർത്തി. നിറം അല്പം ഇരുണ്ടതാണെങ്കിലും, ചുറ്റിനുമുള്ള ധവളിമയുടെ അതിപ്രസരത്തിൽ ആ ശ്യാമത്തിനും ഒരു പ്രത്യേക ഭംഗി. വെള്ള സാരി, വെള്ള കോട്ട്, വെളുത്ത മാസ്ക് , കഴുത്തിൽ കുരിശുമാല. ചിരിക്കുന്ന, കഥ പറയുന്ന സമുദ്രനീലിമ തിളങ്ങുന്ന കണ്ണുകൾ. കൈയിൽ നീട്ടിപ്പിടിച്ച. @@** ശ്ശെ !!! അതെന്താണെന്നു വ്യക്തമായി കാണാൻ പറ്റിയില്ല . നശിച്ച അലാറം ആ കൃത്യ സമയത്തു അലറി വിളിച്ചു. അയാൾ ഉണർന്നു. പുത്തൻ പ്രഭാതം ! പുതിയ പ്രതീക്ഷ കൾ! പ്രഭാത രശ്മികൾക്കു ഒരു പ്രത്യേക സൗന്ദര്യം ! കോവിഡുമായിട്ടുള്ള യുദ്ധത്തിൽ നാഴികക്കല്ലാകാൻ പോകുന്ന ദിവസം.
“ദ വാക്സിനേഷൻ ഡേ “!
ഉത്സാഹത്തിനു കുറവൊന്നുമില്ലെങ്കിലും ചെറിയ ഒരു ഭയം. ശരീരത്തിൽ സൂചി കയറുന്നതു അയാൾക്ക് ഒരിക്കലും ഒരു പ്രശ്നം ആയിരുന്നില്ലെന്നു മാത്രമല്ല, ചെറിയ ഒരു സന്തോഷവും ലഭിച്ചിരുന്നു. കാരണം ആ ശരീരങ്ങളൊന്നും സ്വന്തമല്ലായിരുന്നല്ലോ. പക്ഷെ ഇതിപ്പോ !
’ഡോണ്ട് വറി മാൻ, ആഫ്റ്റർ ആൾ യു ആർ ഐ ഡോക്ടർ. ബി കൂൾ! ’ അയാൾ സ്വയം ആശ്വസിപ്പിച്ചു.

വാക്സിനേഷന് വേണ്ടിയായതിനാൽ യൂണിറ്റ് ചീഫിന്റെ സമ്മതം കിട്ടാൻ പ്രയാസം ഉണ്ടായില്ല. പതിവില്ലാതെ സുലോചന മാഡം സ്നേഹത്തോടെ ഒന്ന് സമാശ്വസിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു.
“ഒരു ചെറിയ പിൻ പ്രിക് ഇൻ ദി ഡെൽറ്റോയ്ഡ്. ഇറ്റ് ഈസ് നതിങ്. എടുത്തിട്ട് താൻ വേഗമിങ്ങ് പോര്. പോസ്റ്റ് അഡ്മിഷൻ ഡേ ആണെന്നറിയാമല്ലോ.‘

ഒരിത്തിരി കൂടി സ്നേഹം കാണിക്കാമായിരുന്നു മാഡത്തിന്. “ഒരു രണ്ടു ദിവസം റെസ്റ്റ് എടുത്തോ സുമേഷ്” എന്ന് പറയാമായിരുന്നു. ആ പോട്ടെ .

വാക്സിനേഷൻ സെൻററിൽ വലിയ തിരക്കൊന്നുമില്ല. കാര്യങ്ങളെല്ലാം വളരെ സ്മൂത്ത്. പക്ഷെ രാവിലെ മുതൽ തുടങ്ങിയ ആ അസ്വസ്ഥത–അതു കൂടി കൂടി വന്നു. ഭയമാണോന്ന് ചോദിച്ചാൽ –ആണോ – ഏയ് . ഭയമല്ല . പക്ഷെ ഒരു അരക്ഷിതാവസ്ഥ . ഇതിനു മുമ്പ് സ്വശരീരത്തിൽ സൂചി കയറിയ അവസരങ്ങളിലെല്ലാം, ചെറിയ ബോധക്കേടും നാണക്കേടും ഒക്കെ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടെന്നത് ശരി തന്നെ. പക്ഷെ അതൊക്കെ എത്രയോ വർഷങ്ങൾക്കു മുമ്പ് . ഇതിപ്പോ പക്ഷെ അകത്തോട്ടു കയറുന്ന സാധനത്തെ കുറിച്ച് തന്നെ ഒരു വിശ്വാസ കുറവ് . ഫേസ് 3 ട്രയൽ ശരിയായ രീതിയിൽ നടന്നില്ലെന്നും, ഈ നടക്കുന്നത് തന്നെ ഒരു ട്രയൽ ആണെന്നും ഒക്കെയുള്ള പല സംസാരങ്ങളും കേട്ടു. കർത്താവേ കാത്തോണേ ?

“Dr Sumesh Thampy.....“
വാക്സിനേഷൻ ക്യൂബിക്കിളിൽ നിന്നും ഒരു മധുര നാദം. നാദത്തിനു ഒട്ടും ചേരാത്ത മേദുര ഗാത്രം.

ഇവരുടെ കൈയിൽ നിന്നാണോ ചരിത്രത്തിലെ നാഴികക്കല്ലായ ഈ സൂചി കുത്തു ഏൽണ്ടേക്കത്. രാവിലെ വായിച്ച ഒരു ബൈബിൾ വചനം മനസ്സിലേക്ക് വെറുതെ ഓടിക്കിതച്ചെത്തി .
“രോമം കത്രിക്കുന്നവന്റെ മുമ്പിൽ ചെമ്മരിയാട് പോലെ അവൻ മിണ്ടാതിരുന്നു.”ശരി അങ്ങനെ തന്നെ ചെയ്തേക്കാം.

പെട്ടെന്നാണ് അത് കണ്ടത് . അവരുടെ അപ്പുറത്തു വശം തിരിഞ്ഞു നിന്നു എന്തോ എടുക്കുന്ന വേറൊരു സിസ്റ്റർ. അതെ, വാക്സിൻ വയലിൽ നിന്നും മരുന്ന് സിറിഞ്ചിൽ നിറയ്ക്കുന്നു. ഓഹോ.. അപ്പൊ അവരാണ് വാക്സിനേറ്റർ.

ആ കൃശഗാത്രി സിറിഞ്ചുമായി തനിക്കു നേരെ തിരിഞ്ഞ നിമിഷം അയാൾക്ക് ശ്വാസം മുട്ടുന്നത് പോലെ തോന്നി. ഹൃദയമിടിപ്പിൻറെ വേഗം കൂടുന്നു. തൊണ്ടയിൽ നനവ് തീരെയില്ല. ഒന്നുകൂടി നോക്കി. അതെ ഒരു സംശയവുമില്ല. അവൾ തന്നെ. തലേ ദിവസത്തെ സ്വപ്നത്തിൽകണ്ടു. അതേ സാറാമ്മ !! സ്വപ്ന സാറാമ്മ !!

അതേ സാരി, അതേ കോട്ട്, അതേ മാസ്ക്. കണ്ണുകൾക്ക് നീലിമ ഇത്തിരി കൂടി വർദ്ധിച്ചിരിക്കുന്നു. ഈശ്വരാ ഇതാ സ്വപ്നത്തിൻറെ തുടർച്ചയാണോ. സ്വപ്നത്തിൽ മിസ്സായ സാധനവും ദാ ഇപ്പോൾ വ്യക്തം – സിറിഞ്ച് !

ജീവിതത്തിൽ ആദ്യമായി അയാൾ ഒരു കുത്തിവെയ്പ്പ് യാതൊരു പ്രതിഷേധവും ഇല്ലാതെ ഏറ്റു വാങ്ങി. ശരീരത്തിൽ സൂചി കയറി ഇറങ്ങിയതോ, അതിനു ശേഷം വാക്സിനെറ്റർ എന്തൊക്കെയോ പറഞ്ഞതോ ഒന്നും സുമേഷ് അറിഞ്ഞില്ല, കണ്ടില്ല. കേട്ടില്ല. ഒരായിരം കുത്തിവെപ്പുകൾ വേണമെങ്കിലും അയാൾ ആ നിമിഷം സ്വീകരിച്ചേനെ!

"അയ്യോ ഡോക്ടർജി ആ കോട്ടിൻറെ പിസ് അവിടെ ഇൻജെക്ഷൻ സൈറ്റിൽ ആണ് അമർത്തേണ്ടത് "

കുത്തിവെയ്പ്പെടുത്ത സ്ഥലത്തു അമർത്തേണ്ട കോട്ടൺ, താൻ അമർത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നത് കസേരയുടെ കൈയിൽ ആണെന്നതു ജാള്യതയോടെ തിരിച്ചറിഞ്ഞ അയാൾ പറഞ്ഞു .

"ഓ സോറി വേറെന്തോ ഓർത്ത് പോയി .കഇഡ വിൽ ഒരു രോഗി ക്രിട്ടിക്കൽ ആണ് അദ്ദേഹത്തിനെ കുറിച്ച് ഓർത്ത് പോയതാണ് സോറി "

പ്രതികരണം വന്നത് ഒരു തുമ്മലായിട്ടാണ്. ഇതെന്താണിങ്ങനെ ?. ജീവിതത്തിൽ ആദ്യമായിട്ടാണ് ഒരു "സോറിക്ക്" ഉത്തരമായി ഒരു "തുമ്മൽ" ലഭിക്കുന്നത്. സ്വാഭാവിക മാനുഷിക ചോദന മാത്രമായിരിക്കാം. അല്ലെങ്കിൽ അദൃശ്യമായ, അവാച്യമായ ഏതോ രാസമാറ്റം ആ സാറാമ്മയുടെ നാസികാന്തർഭാഗത്തു താൻ മൂലം സൃഷിക്കപ്പെട്ടിരിക്കാം. പക്ഷെ അതിലും ദുരൂഹമായ കാര്യം, അതിൻറെ അലയൊലികൾ അയാളുടെ നാസികാന്തരാളങ്ങളിലും ചില ചലനങ്ങൾ സൃഷ്ടിച്ചു എന്നതായിരുന്നു. ഓക്കി കൊടുങ്കാറ്റു പോലെ ഒരു ഉച്ഛ്വാസ തള്ളൽ തന ഉള്ളിൽ ഉരുണ്ടുകൂടുന്നത് അയാൾ തിരിച്ചറിഞ്ഞു. പ്രതിരോധ ശ്രമങ്ങളെ വിഫലമാക്കി അത് പുറത്തേക്കു വിസ്ഫോടിക്കുകയും ചെയ്തു. വാക്സിനേറ്ററുടെ തുമ്മലിനെക്കാൾ പ്രഹരശേഷി ഉള്ളതായിരുന്നു വാക്സിനേറ്റ് ചെയ്യപ്പെട്ട ആളുടേതു !

മാസ്കിൻറെ പരുപരുപ്പും, തൊലിയുടെ മിനുമിനുപ്പും തമ്മിലുള്ള ഘർഷണഫലം മാത്രമാണ് ഈ പ്രക്രിയയുടെ കാരണം എന്നത് സുമേഷ് മറന്നു. പകരം അയാളുടെ മനോവിചാരങ്ങൾ കാല്പനികതയുടെ പുഷ്പക വിമാനത്തിലേറി പറന്നു.

അനിച്ഛാപൂർവ്വകമായ ഒരു പ്രക്രിയ രണ്ടു ശരീരങ്ങളിൽ ഒരേ സമയത്ത് നിർവ്വഹിക്കപ്പെടുക.

അതൊരു ശുഭസൂചന അല്ലെ ?

ശോഭന ഭാവിയുടെ ഒരു നാന്ദിയല്ലേ ആ ഏക കാലിക തുമ്മൽ ?

മനസ്സുകൾ ഏകതാനമായി പ്രവർത്തിക്കുന്നു എന്നല്ലേ അതിന്റെ അർത്ഥം ?

മാസ്ക് തെല്ലൊന്നു താഴ്ത്തി തൂവാല കൊണ്ട് നാസികാ രന്ധ്രങ്ങളിൽ അയാളൊരു ദ്രുതസേതുബന്ധനം നടത്തി. ചെറിയൊരു ചളിപ്പോടെ ഏറുകണ്ണിട്ടു നോക്കിയ അയാൾ ഒന്ന് ഞെട്ടി. എതിർവശത്ത് തന്റെ വാക്സിനേറ്ററും തുമ്മൽ പ്രക്രിയയ്ക്ക് ശേഷം അത് തന്നെ ചെയ്യുന്നു. ഈശ്വരാ എന്തൊരു മനപ്പൊരുത്തം !

എന്തൊരു തുമ്മൽ പൊരുത്തം !

എന്തൊരു തമ്മിൽ പൊരുത്തം !

പൊരുത്തങ്ങളുടെ ഘ്രോഷയാത്ര തുടർന്നു. രണ്ടുപേരും ഒരേ സമയത്തു മാസ്ക് നേരെയാക്കി, എന്നിട്ടു ഒരേ സമയത്തു പറഞ്ഞു "സോറി".

രണ്ടു സോറികളും തമ്മിൽ മഹാഭാരതം സീരിയലിൽ അമ്പുകൾ തമ്മിൽ ഏറ്റു മുട്ടുന്നത് പോലെ അന്തരീക്ഷത്തിൽ വെച്ച് ഏറ്റുമുട്ടി പൊട്ടിച്ചിതറി ഒരായിരം സോറി കഷണങ്ങളായി പാറി നടന്നു.

ഒരു സ്വപ്നത്തിൽ എന്ന പോലെ അയാൾ അവിടെ നിന്നും ഇറങ്ങി.

അര മണിക്കൂർ നിരീക്ഷണത്തിൽ ഇരുന്നതോ, അതിനു ശേഷം വാക്സിനേഷൻ സർട്ടിഫിക്കറ്റ് വാങ്ങി അവിടെ നിന്നിറങ്ങിയതോ ഒന്നും അയാളുടെ ബോധമനസ്സിൽ പതിഞ്ഞതെ ഇല്ല.

പക്ഷെ ഒരു കാര്യം മാത്രം ശരിക്കും പതിഞ്ഞു.

വാക്സിനേഷന് ശേഷം ഫോണിൽ വന്ന മെസ്സേജ്.

"പ്രിയ സുമേഷ് തമ്പി അഭിനന്ദനങ്ങൾ. ……." എന്നിങ്ങനെ തുടങ്ങുന്ന ഹൃദ്യമായ സന്ദേശം. അത് പക്ഷെ കാളിദാസൻറെ മേഘ്സന്ദേശം പോലെയാണ് സുമേഷിന് അനുഭവപ്പെട്ടത്. അത്രയ്ക്ക് കാവ്യമനോഹരമായിരുന്നു അതിന്റെ അടുത്ത വരി.

"താങ്കൾക്ക് കോവിഷിൽഡ് വാക്സിൻ വിജയകരമായി വാക്സിനേറ്റർ ഫിലോമിന തന്നിരിക്കുന്നു".

പേരിന്റെകൂടെ ബ്രാക്കെറ്റിൽ കക്ഷിയുടെ മൊബൈൽ നമ്പറും.

തലേന്നത്തെ സ്വപ്ന സാറാമ്മ കൺമുമ്പിൽ വാക്സിനേറ്റർ ഫിലോമിന ആയി അവതരിക്കുക. ആവശ്യപ്പെടുക പോലും ചെയ്യാതെ ഫോൺനമ്പർ തരുക. ഇല്ല ഇതൊന്നും ഒരിക്കലും കേവല യാദൃശ്ചികതകൾ അല്ല. ഇത് നിയതിയുടെ അതി സൂക്ഷ്മ ആസൂത്രണം തന്നെ. അതെ പ്രേമസുരഭിലതിയിലേക്കുള്ള താരകാകീർണ്ണ പാത ഇതാ തന്റെ മുമ്പിൽ തുറക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.

അങ്ങനെ മൃദുല വികാരങ്ങളുടെ മേഘ്ല പാളികളുടെ മുകളിൽ ഒരപ്പൂപ്പൻ താടി പോലെ ഒഴുകി വാർഡിൽ തിരിച്ചെത്തിയ സുമേഷിനെ കാത്തിരുന്നത് സുലോചന മാധത്തിൻറെ നിർദ്ദയ നിശിത വാക് മർദ്ദനങ്ങൾ ആയിരുന്നു .

ചെറിയ ചില നിസ്സാര വീഴ്ചകൾ സുമേഷിന്റെ ഭാഗത്തു നിന്ന് ഉണ്ടായി എന്നത് ശരിയാണ് .

ഉദാഹരണത്തിന് ഹെഷ്ട്ടെറ്റിസ് രോഗിയുടെ ബിപി എടുക്കുമ്പോൾ കഫ് അടുത്തിരുന്നു ശുശ്രൂഷിച്ചിരുന്ന ഭാര്യയുടെ കൈയിൽ അറിയാതെ കെട്ടിപോയി.

ന്യൂമോ തൊറാക്സ് രോഗിയുടെ ചങ്കിൽ പട പടാ വിരല് കൊണ്ട് മദ്ദളം കൊട്ടിയിട്ട്, "മാം നല്ല അസൈറ്റിസ് ഉണ്ട് എന്ന് വളരെ വിനയത്തോടെ പറഞ്ഞു പോയി .

ലിവർ സിറോസിസ് രോഗിയുടെ വലതു ഭാഗത്തെ ആറാം വാരിക്കുടിയിൽ സസ്നേഹം തലോടിയിട്ട് സ്പ്ലീനോമെഗാലി കണ്ടു പിടിച്ചു. അങ്ങനെ വളരെ നിസ്സാരമായ, പൊറുക്കാവുന്ന വീഴ്ചകൾ!

പക്ഷെ സുലോചന മാധം പൊറുത്തില്ല മാധത്തിന്റെ ഒരു പ്രവർത്തന രീതി വെച്ച് നോക്കിയാൽ അതിൽ ഒരത്ഭുതവുമില്ല .

പക്ഷെ സുമേഷിന്റെ പ്രതികരണം.. അത് ഞെട്ടിച്ചു കളഞ്ഞു! സുലോചന മാധത്തിനെയും! സുമേഷിന്റെ സഹപിജി കളെയും ! എന്തിന് .. സുമേഷിനെ തന്നെയും !

(തുടരും)

Dr. Anagha Heroor

THOUGHTS OF A FRIEND..

Whenever you see a shooting star..
Or a rainbow shining high & far..

When you hum the tune you love..
Or watch the soaring birds above..

When you feel the freshness of the breeze..
Or the whispers of the rustling trees..

Think of me...for you I care.. As a friend, I'd like to share..

Share with me your smiles & tears .. Share with me your joys & fears..

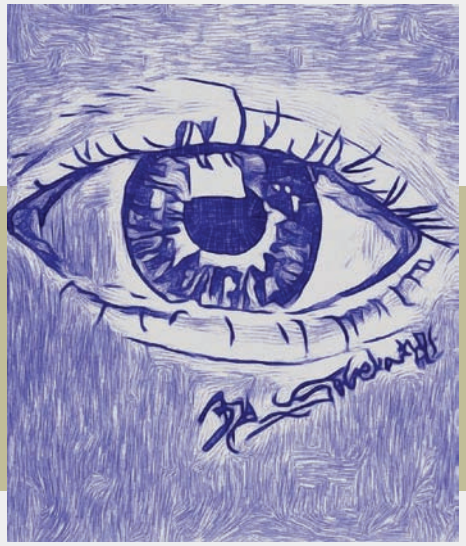
In times of need, just think of me..
Be sure, right there, friend , I shall be..

Someday when we are miles apart.. You'll find me still close to your heart..

Think of me, then, as you'd always do..
For I'd be also thinking of you!

THROUGH THE PUPIL

Dr. Krishnamoorthy

English,its a wonderful language, roots go very deep as well,
The more, one dwells within, the more one gathers in a swell,
Where you can recite a verse in a play and play in a recital,
You can drive in parkways and yet park in driveways as well.

One such word puzzled me, forced me to browse it very well,
Pupil, the word oft familiar to the oculist, aids me to dwell,
Heard every morn, headcounts loudly spell this as a whole,
Besides the student, conveys the novice or the follower's role,

All living things under the sky enjoy their sight on the whole,
Iris of the eye also permits the light through this central hole,
This hiatus in iris, the most looked by clinicians on the whole,
The size, the shape or its color or its occlusion spells its role,

Ability or inability to conduct light spreading bloom or gloom,
The much sought after organ on view in intensive care room,
Usually one in each eye, rarely two, a conduit for light or sight,
Physician's diagnostic aid, when the patient is in bad plight.

Drugs, poisons, head injury or eye disease show up in daylight,
In a coma state, surgeons and physicians' lead kindly to light.
Living with bloom or lying in state, the pupil decides the state
Responds to light in life ,go dilated and fixed, decides the fate .

Oculist's bread and butter, lunch or supper, pupil is the decider,
Optic nerve in health or disease, the evidence of a brain teaser,
Fluid pressure of brain and eye, pupils lead the bandwagon,
Non reacting partner reveals the flamed sight in inflammation.

Medical Jargon adds surnames to point the disease in question,
Assess the state of brain or eyes aid the treatment in precision,
Marcus Gunn pupil, Adie's and Horner's and the pin point pupil,
Like a novice medico in darkness, it's ever a rigmarole pupil
KRISHNAMOORTHY

ആദ്യത്തെ

ഡോ. ബിജു ജോൺ

വേനൽച്ചൂടിലെരിയുന്ന ഭൂമിക്കു
സാന്ത്വനമായി, തലോടലായി

ആദ്യത്തെ മഴയുടെ ആരവമെത്തി
ആദിത്യനംബുദാശ്ലേഷിതനായി

ആദ്യസ്പർശന നിർവൃതികാംക്ഷിയാ
മാദ്യരാവിലെ നവവധു പോൽ

വ്രീളാലോലവിലോലിതയായ് നിന്നു
വസുമതി , ശുഷ്ക്ക വസനിതയായി

ഊഷരഭൂമിയിൽ പുളകം വിതച്ചതാ
ആദ്യ നീർത്തുള്ളികൾ മണ്ണിൽ പതിക്കവേ

പുൽക്കൊടിത്തുമ്പും പുതുനാമ്പുമേകി
ആദ്യരോമഹർഷത്തിൻ മധുരാനുഭൂതി

പുതുമണ്ണിൻ പുഷ്കല മദഭരഗന്ധമോ
അംഗരാഗമായവളുർവ്വരയായി

ഉൽക്കടമേതോരുൾ പ്രേരണയാൽ
ആ മഴയത്തു ഞാനും നനഞ്ഞു നിൽക്കെ

മുള പൊട്ടിയെന്നിലും ചില ചിന്തകൾ,
എപ്പഴോ പാകിയ വിത്തുകളാവാം

ആദ്യത്തെതെന്തും സുന്ദരമല്ലേ
ആ ഓർമ്മകളെന്നും കരളിലില്ലേ

അദ്യ പ്രണയത്തിൻ സ്നിഗ്ദ്ധമാം ഓർമ്മകൾ
ആയുസ്സുള്ളോളവും നിൽക്കുകില്ലേ

ആദ്യത്തെ കൺമണിയാദ്യമായ് നൽകിയ
പാൽപ്പുഞ്ചിരിക്കെന്തു പകരമാകും?

ആദ്യത്തെ ചുവടുകളാദ്യത്തെ വാക്കുകളാ
ദ്യത്തെ കണ്ണുനീർ തുള്ളി പോലും

അനുപമനിതരമപ്രമേയമാം
അനുഭൂതിയുള്ളിൽ പകരുകില്ലേ

അംഗരാഗം= നാ. ശരീരത്തിൽ പൂശുന്നതിനുള്ള കുറിക്കൂട്ട്, സുഗന്ധദ്രവ്യം
വസുമതി = ഭൂമി, വസനം = വസ്ത്രം

Random Musings of an Ophthalmologist

Dr. Nathasha Radhakrishnan

What is this life if full of care
We dont have time to stop and stare..."

When will we ever stop and stare?

I am surrounded by doctors of different specialities, the husband is a neurosurgeon, one sister is a hematooncologist in that capital of capitalism USA, another is a GP in booming Britain(well, their currency still is ,even if economy isnt !!) and brother in law is an A and E doc there.Not to mention close friends all over the world covering almost every single speciality possible.This is just to present my credentials to present what I am about to comment on , before you pass judgement that I am not qualified to talk about it.
But , in all their professional lives, in all their specialities, small or big, never have I seen this phenomenon that we have in Ophthalmology ...the never ending phenomenon of continuing continuing medical education. Dont get me wrong, I am all for education and quite in agreement with the bloke who said Man should be a lifelong learner or words to that efect. Absolutely right he was but I am sure even he didnt forsee the lengths to which we eye specialists would go to fulfil his words

My fellow eye specialist whatsapp groups are literally flooded with CME pamphlets every week. Every subspeciality worth its salt has yearly and some even bi yearly meetings, every eye hospital proclaims its existence every year with a dedicated CME, every Ophthalmic club announces its clout with its own flagship CME, every State organisation has its annual conference, the National one has doubled it to twice a year now.Not to forget, prolific virtual ones that crowd even your workday evenings . Then of course more weekday programmes with subspecialty regional meets, club meets, clinical clubs and what have you!
As a result, I have now more than one conference to choose if i did want to attend a conference on a sunday! (and somedays, you can decide whether you want to head north or south because there are two happening at the same time)

Which brings me to my point..I dont want to.
I and all others, who work as eye docs in this blessed land of ours (that took so many lessons from the British including our education and railways but didnt think of adopting their five day week.)...we work 6 days a week and most of the time 12 hours a day ...if u assume a 6 hour sleeptime(which again many of us dont get) we spend only 6 hours doing something else which includes, cooking, shopping, home work, next days cooking and everything in between.That leaves an average eye doc hardly any time for a breather during a normal working week.The only relief is that one day...Sunday... when u can actually wake up a little late, have a leisurely breakfast, maybe even get some time out in the garden or balcony, eat lunch together as family , snooze a bit or catch up with a book or movie for the afternoon, do some outdoor activity with the kids in the evening before the preparation for the next week begins.This is what normal, ordinary doctors do...neurosurgeons, anasthetists, cardiologists , you name it, they all do this on a regular sunday plus add in some churchgoers, some temple visits, a wedding or reception and some house visits.
But what do we, eye specialists do?
We attend CMEs...
But why?
Because ours is a ever changing speciality
Because our PG education is not up to the mark
Because we have to keep up with the trend and our hospital must not be behind
Because our club cannot be behind the others in the number of CMEs
Because we have to educate the " general practioners" in our subspeciality...
The list of answers is endless.
But, if you really took a long hard look at it...is it really the truth?
The national and state conferences held every year with much fanfare and abundant financial expenditure are more than enough to showcase new breakthroughs and newer concepts...who are we fooling as if breakthroughs in Ophthalmology occur every week?

The subspecialty conferences every year showcase the changes in each of these also fairly adequately.
Most of the so called "GPs" or "GOs" (that itself is a near extinct group) do not attend any of these subspeciality meetings anyway.
The post graduates in earlier days had to attend CMEs outside state because training in kerala was comparatively poor in many subspecialities 30 years back but that is no longer the situation. Our PG training institutes are more than equipped to give them the knowledge and skills they require to become competent ophthalmologists and for exams, they have dedicated post graduate teaching CMEs anyway.

So , on all counts, a CME every sunday is a crazy situation.When i started practising in kerala, it was a matter of pride and great prestige to be called as faculty for a CME.But, soon I realised that the more you accept, the less personal time you have. And when it is more than a sunday a month, it takes away the one day of rest and recharge that you have. From the organising point of view, what is being seen now is a harried and harassed organising secretary frantically calling up friends and students and ex students to rally support for a CME, so that the hall is not empty for the speakers .And woe betide the hapless speaker whose session is in the afternoon...not even fourlegged animals will be around to listen to you!! Because all the said people who attended in the morning because of some sense of commitment have usually dried up their quota of affection and dedication towards the organising secretary by lunch time.

I write this not as someone who hasn't been there, done that.I write this as someone who has been around full circle...as postgraduate, as a delegate, as faculty, as organ ising secretary ...and then took a step back, and thought, is what we are doing right?Is it really necessary?.
This colossal waste of resources, time and energy that could be channelled into so many other activities both individually and collectively.Do we eye specialist need this much continuance of education that eats into family time and into personal time?With the wealth of online resources and portals available to everyone at their fingertips, is it necessary to gather people into a hall or into a zoom meeting and teach them?
The psychological toll and time toll our profession takes on each one of us is tremendous...every encounter with irate bystanders and complicated patients leave us drained, every surgery gnaws a bit at the buoyancy of our soul and every small mistake or oversight darkens our inner light. We are many times, managers, administrators, teachers, psychologists, typists, therapists and manual labourers all rolled into one in our workplace every single day. We need time to be with our children, with our aging parents, with our friends and with our society.We need time for our hobbies, for our personal ikigai ,for ourselves...we need time off to heal, to repair, to just stand and stare .If we dont realise this, and if we dont devise methods by which the "continuum of medical education"necessary for our profession does not eat into our personal time and space, we will pay a heavy price as a group.
And we will fail the next generation badly in showing them how work and life should be.

Now, if you will excuse me, I have to get on zoom to continue the continuing medical education ...will post the link soon.

Disclaimer...The views presented are the author's own , copyrighted and exclusive and have no bearing on the views of any club, hospital or organisation to which she belongs.

PHOTO GALLERY

Photographs from Kashmir
by Dr. Manoj Venugopal.

ART GALLERY

Acrylic on canvas by Dr. C. V. Radha Devi

वक्रतुण्ड महाकाय सूर्यकोटि समप्रभ ।
निर्विघ्नं कुरु मे देव सर्वकार्येषु सर्वदा ॥

Colour pencil drawing by Dr. Sruthi R

Arabic Calligraphy

Dr. Jubaira Hassan Kunju

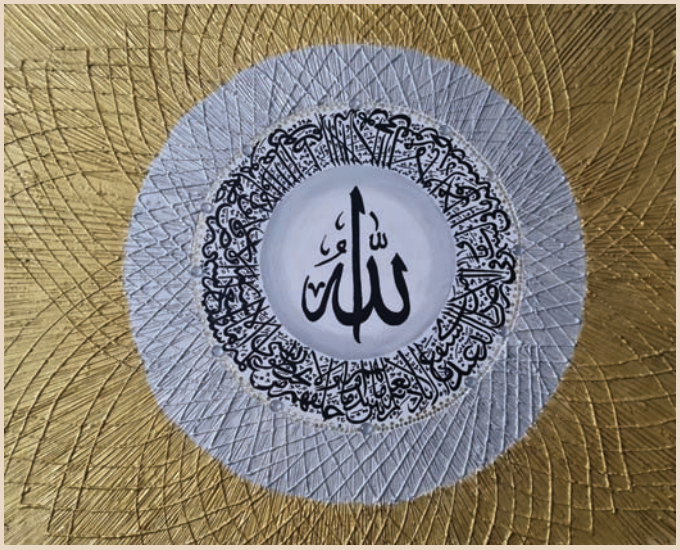

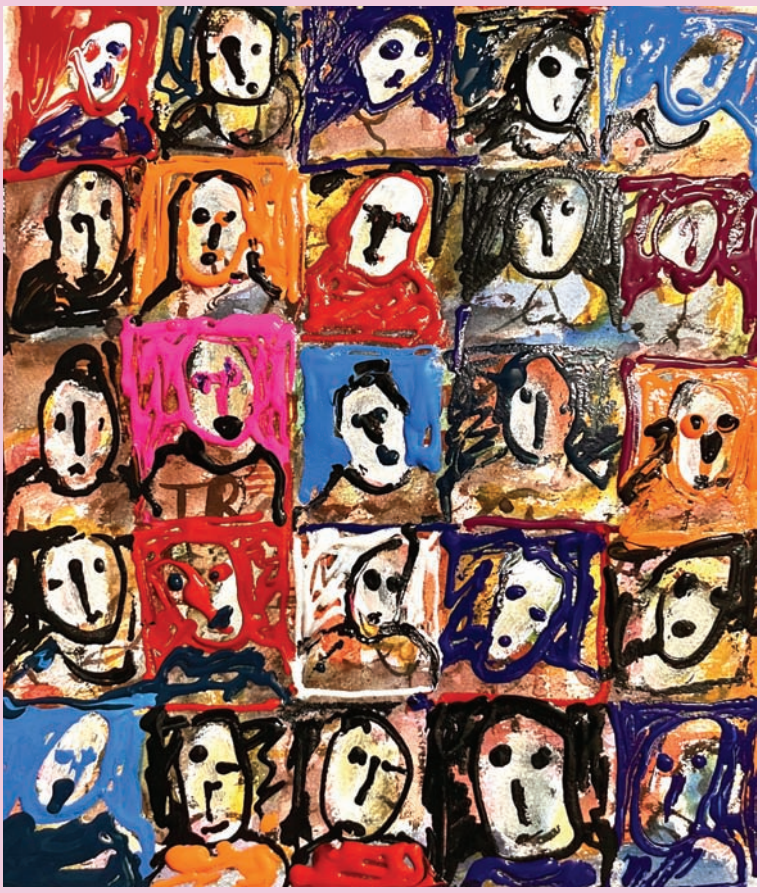

Arabic Calligraphy

Dr. Farzin Hashim

Painting by Dr. Shaji Ankan

Dr. Anisha Tresa Augustin

"Whispers of Nature: In Alleppey's Green Backwaters,
an Oar Steers Through a Watercolor Dream."

"Where emerald Ghats embrace the sun-kissed road,
Anavandi glides , a picture to behold.
Watercolors dance, nature's symphony, afloat,
Serene beauty captured, moments pure and gold."

Water colour painting by Dr. Sreekanth Ramachandran

Pencil sketch by Dr. K. Preetha

Acrylic painting by Dr. Roshni K. R

Dr. R. K. Ruby

Dr. Anupama Jayan

Dr. Priya Urikoth

Photo by Dr. Greeshma M. G

Painting oil on canvas by Dr. Juni Menon